

1 (122) січень 2012 рік

Видання
Полтавської єпархії
Української Православної Церкви

ПОЛТАВСЬКА ЄПАРХІАЛЬНА ВІДОМОСТІ

Засновано в 1864 р.

і відновлено в 2002 р. під назвою
«ВІДОМОСТІ ПОЛТАВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ»

З благословення
Високопреосвященнішого Филипа,
архієпископа
Полтавського і Миргородського

Сє, стою и стучу

В быстротечном потоке времени, как в окне поезда, мелькают события, люди, города, столетия... Человечество назвало свое прошлое историей и, перелистывая страницу за страницей, силится осмыслить ее. Но — парадокс — смысл бытия и спуста тысячелетия для многих по-прежнему остается неведом. Хотя в средостении опыта миллионов людей — вершителей личных историй и великой истории была одна очень поучительная для нас встреча. Она была заранее обещана, и человек ждал ее, значительно, более чем на пару сотен лет, пережив свою эпоху. Уже по одной этой причине она не может остаться нами не замеченной.

Окончание читайте на с. 7.

У номері:

Православний
церковний календар
2012

«Тако да просветится
свет твой пред
человеки»

О почившем 20 лет назад
архиепископе Савве (Бабинце)
говорят: Владыка был строгим,
но справедливым, нестяжательным
монахом и глубоким молитвенником

с. 9

Прогулка священника
по Монастырскому
кладбищу

Размышления о вечном

с. 10-11

Святой Румвольд,
покровитель убиенных
младенцев

с. 12

**ПРОСИМО
ВАШИХ ПОЖЕРТВ
НА БУДІВНИЦТВО
ВОСКРЕСЕНСЬКОГО
КАФЕДРАЛЬНОГО СОБОРУ
МІСТА ПОЛТАВИ**

Р/р 260021053001
у філії Полтавського
регіонального управління
ВАТ банк «Фінанси та Кредит»
МФО 331832, код 26304890

Сердечно
дякуємо всім
відомим
і не відомим
благодійникам!

Патриаршее поздравление архиепископу Полтавскому Филиппу с 10-летием архиерейской хиротонии

Его Высокопреосвященству,
Высокопреосвященнейшему Филиппу,
архиепископу Полтавскому
и Миргородскому

Ваше Высокопреосвященство!

Примите мои сердечные поздравления со знаменательной датой в Вашей жизни — 10-летием архиерейской хиротонии.

Десять лет назад избранием Христовым и наитием Святого Духа чрез возложение архиерейских рук Вы стали продолжателем апостольского служения и, выражаясь словами священномученика Ириния Лионского, «вместе с преемством епископства получили по благоволению Отца известное дарование истины».

Все минувшие годы Вы с усердием и тщанием наставляли свою паству в твердой вере и богоугодной жизни, ревнуя о распространении в Полтавской епархии света Православия и увеличении в ней числа спасаемых словесных Христовых овец.

Возношу молитвы ко Всемилостивому Владыке, да сохранит Он Вас на многая лета в добром здравии и духовном мире и да укрепит в надежде вечных благ.

С любовью о Господе
† Кирилл,
Патриарх Московский и всея Руси

10 років архієрейського служіння на благословенній Полтавщині

✠ 30 грудня 2011 року виповнилося 10 років від дня архієрейської хіротонії Керуючого Полтавською єпархією, Високопреосвященнішого Филипа, архієпископа Полтавського і Миргородського, Голови Місіонерського відділу та Відділу релігійної освіти і катехізації при Священному Синоді Української Православної Церкви, Ректора Полтавської Місіонерської Духовної семінарії.

Архієрейська хіротонія архимандрита Филипа (Осадченка) в єпископа Полтавського і Кременчуцького відбулася в Трапезному храмі Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври 30 грудня 2001 року. Хіротонію очолив Предстоятель Української Православної Церкви Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Володимир у співслужінні шести архієреїв.

У день десятиріччя хіротонії Високопреосвященніший Владика Филип очолив служіння Божественної літургії у Свято-Макаріївському кафедральному соборі Полтави у співслужінні Преосвященного єпископа Новокаховського і Генічеського Філарета та Преосвященного єпископа Кременчуцького і Лубенського Миколая. Преосвященним Владикам співслужили отці-благочинні, насельники Спасо-Преображенського Мгарського чоловічого монастиря в священному сані, настоятелі міських храмів.

Привітали Високопреосвященнішого Владика Филипа з ювілеєм його особистої П'ятидесятниці прибули Високопреосвященніший Лонгин, митрополит Саратовський і Вольський, і Преосвященніший Іриней, єпископ Ніжинський і Прилуцький.

На малому вході Його Високопреосвященство за побожне і ревне служіння Церкві Христовій удостоїв

ряд кліриків полтавських храмів богослужбових нагород.

Клірик Свято-Троїцького храму Хрестовоздвиженського жіночого монастиря священник Сергій Лихолобов і настоятель Всіхсвятського храму, співробітник єпархіального відділу зі зв'язків із Збройними силами України священник Кирил Яцухно були удостоєні права носіння наперсного хреста; клірик Свято-Андріївського храму священник Віталій Хільченко, клірик Свято-Серафимівського храму священник Константин Фісун, настоятель храму Всіх святих землі Полтавської при єпархіальному управлінні священник Павел Марковський та клірик храму святих мучениць Віри, Надії, Любові та матері їхньої Софії священник Александр Мамон були удостоєні права носіння камилавки, а клірик Свято-Макаріївського кафедрального собору диакон Георгій Лінд удостоєний права носіння подвійного ораля.

Після закінчення богослужіння з вітальним словом до Його Високопреосвященства від імені Преосвященних архієпископів звернувся Преосвященний єпископ Новокаховський і Генічеський Філарет. Владика Філарет підніс ювілярів панагію із зображенням Пастиреначальника Христа, побажавши Владиці Филипу повсякчасної благодатної допомоги Господа в архієрейському служінні на многі літа.

Від імені духовенства та мирян Полтавської єпархії до правлячого архієрея звернувся благочинний першого полтавського міського округу протоієрей Іоанн Корнієнко.

Цього дня вітали Високопреосвященнішого Владика й представники влади. Заступник голови облдержадміністрації Борис Галушко зачитав вітальну адресу від імені голови облдержадміністрації Олександра Удовіченка, добрі слова на адре-

су Владики сказав голова обласної ради Іван Момот. Привітали Владика начальник головного управління інформаційної та внутрішньої політики облдержадміністрації Микола Перепелиця та генеральний директор обласної державної телерадіокомпанії «Лтава» Микола Ляпаненко.

Архієпископ Филип подякував присутнім за вітання, за спільну молитву і просив про подальшу молитовну підтримку у несінні архієпископських трудів.

Після вітальних слів були виголошені статутні многоліття.

У день річниці архієрейської хіротонії Високопреосвященнішого архієпископа Филипа привітали Преосвященні архієреї, представники духовенства, чернецтва, миряни, співробітники єпархіального управління, чоловічий архієрейський квартет, представники православного молодіжного клубу Полтави, представники союзу козацьких сил України та зарубіжжя, а також іподиякони Його Високопреосвященства.

Єпархіальна хроніка

Відбулося засідання педагогічної ради Полтавської семінарії

28 грудня в Полтавській Місіонерській Духовній семінарії відбулося засідання педагогічної ради. З благословення Ректора семінарії Високопреосвященнішого архієпископа Полтавського і Миргородського Филипа, засідання очолив віце-ректор семінарії архимандрит Веніамін (Погребной). Перед початком засідання отець-архимандрит від імені всієї викладацької корпорації привітав проректора з навчальної роботи Людмилу Леонідівну Рибальченко з 60-річним ювілеєм та побажав довгих років плідної праці на педагогічній ниві на благо Церкви Христової. На початку засідання віце-ректор архимандрит Веніамін (Погребной) підбив підсумок педагогічної діяльності в

І півріччі 2011–2012 навчального року, особливу увагу приділивши успішності студентів. Зі зв'язками виступили проректор із навчальної роботи Людмила Рибальченко, проректор із виховної роботи протоієрей Сергій Яблуновський, а також декани факультетів. На засіданні вирішували питання про організацію виставки в Місіонерський день духовної школи (16 лютого, день пам'яті рівноапостольного Миколая, архієпископа Японського), про запрошення лекторів, організацію місіонерсько-просвітницьких поїздок семінаристів спільно з педагогами та учнями загальноосвітніх шкіл у духовно-культурні центри України, а також розглядали поточні питання педагогічно-виховного процесу.

Вихованці недільної школи Комсомольська відвідали дитячу виправну колонію

Вихованці недільної школи духовно-просвітницького центру Архієрейського подвір'я Свято-Миколаївського собору міста Комсомольська, їхні батьки та викладачі 9–10 січня привітали з Різдвяними святами прихожан собору, а також жителів міста, влаштувавши ходу з Різдвяною зіркою, співаючи колядки та розповідаючи вірші.

А 11 січня, на запрошення настоятеля Свято-Покровського храму села Поток протоієрея Сергія Яблуновського, вихованці недільних шкіл духовно-просвітницького центру й Покровського храму відвідали з різдвяною програмою дитячу виправну колонію м. Кременчука. Дітей, які перебувають у колонії, привітав настоятель Свято-Миколаївського собору протоієрей Георгій Граб.

У духовно-просвітницькому центрі Полтавської єпархії відбулася презентація факсимільного видання Пересопницького Євангелія

✠ У 2011 році на державному рівні відзначалося 450-річчя появи визначної пам'ятки української писемності — Пересопницького Євангелія. У рамках цього ювілею 29 грудня в духовно-просвітницькому центрі Полтавської єпархії відбулася презентація факсимільного видання Пересопницького Євангелія.

Відкрив презентацію вступним словом Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип. Високопреосвященніший Владика відзначив, що Пересопницьке Євангеліє збереглося зокрема й завдяки тому, що до революції 1917 року знаходилося в бібліотеці Полтавської Духовної семінарії. Тепер воно є символом державності України, адже на ньому присягає на вірність українському народу Президент України під час інавгурації.

Владика розповів журналістам про спільний проект Української Православної Церкви і видавничого дому «Альфа України» з видання факсимільної копії Пересопницького Євангелія, започаткований 2008 року.

Нагадаємо, що факсимільні копії Пересопницького Євангелія вже було представлено в бібліотеці Конгресу США, парламенті Канади, в Іспанії, Польщі, Росії та інших країнах, а в листопаді цього року архієпископ Полтавський і Миргородський Филип взяв участь у презентації видання в Страсбурзі.

Учасникам заходу було продемонстровано фільм про історію Пересопницького

Євангелія, виготовлений інформаційно-просвітницьким відділом Української Православної Церкви. Змістовним доповненням до інформації стала розповідь доктора філософських наук, професора, завідувача кафедрою філософії та соціально-політичних дисциплін Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка Геннадія Аляєва.

Про значення Пересопницького Євангелія для українського народу, який береже свою історію і свою віру, говорив начальник головного управління інформаційної та внутрішньої політики Полтавської облдержадміністрації Микола Перепелиця.

На презентації Владика представив присутнім екземпляр факсимільного видання рукописної пам'ятки мови та мистецтва XVI століття, переданий Високопреосвященнішому архієпископу Полтавському і Миргородському Филипу Предстоятелем Української Православної Церкви Блаженнішим Митрополитом Київським і всієї України Володимиром на урочистому відкритті Других Покровських міжнародних просвітницьких читань у жовтні 2009 року.

На презентації були присутні запрошені Високопреосвященнішим Владикою Филипом Преосвященніший єпископ Новокаховський і Генічеський Філарет, представники духовенства Полтавської єпархії, засобів масової інформації, студентська молодь.

Пересопницьке Євангеліє було написано в 1561 році. Оригінал зберігається в Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського в Києві.

Усі 964 сторінки фоліанта написані на пергаменті.

Роботу над рукописом було розпочато 15 серпня 1556 року у Дворецькому монастирі князів Заславських при церкві Святої Трійці (нині це територія села Палац Ізяславського району Хмельницької області). Того року було написано Євангеліє від Матфея та частково Євангеліє від Марка. На цьому робота тимчасово була припинена і відновлена тільки в 1561 році в Пересопницькому монастирі при церкві Різдва Богородиці (тепер це територія села Пересопниці Рівненської області). Тут було дописано Євангеліє від Марка, завершено Євангелія від Луки та Іоанна, післямова до пам'ятки і місяцеслів. Весь процес завершився 29 серпня 1561 року. Стародавнє місто Пересопниця з XII століття було резиденцією багатьох великих князів — В'ячеслава, синів Юрія Долгорукого Гліба і Андрія, Ізясла-

ва Мстиславовича, Василька Романовича, Галицького Данила Романовича.

Традиційно вважається, що над створенням Євангелія працювали архимандрит Пересопницького монастиря Григорій і писар Михаїл Васильович, син протопопа Сяноцького.

Невідомим залишається ім'я видатного художника, який написав чотири чудові мініатюри євангелістів і декорував перші сторінки Євангелій елементами рослинних орнаментів.

Рукопис було видано відомими волинськими меценатами княгинею Анастасією Юріівною Жеславською-Гольшанською і князями Черторизькими. Про княгиню Жеславську (вона ж Заславська) відомо з післямови до Євангелія, що вона прийняла чернечий постриг із ім'ям Параскева і стала ігуменею цього монастиря. Переписувач Євангелія називає її однією з головних меценатів у справі створення книги.

Пересопницьке Євангеліє було написано староукраїнською мовою. Очевидно, церковнослов'янську тоді не всім легко було зрозуміти (ознака низького рівня освіченості простого народу). У період, коли у зв'язку з латинською експансією богословські знання стали нагальною потребою не тільки книжників та вчених, необхідно було довести зміст Євангелія, що читається на богослужінні, до кожної простої, не знайомої з грамотою людини. Відомий український філософ того часу Іван Вишенський називає знання Євангелія головним засо-

бом полеміки з лукавством західної філософії (яке зрештою призведе Західну Європу до заперечення Бога): «Ти ж, простий, невчений і смиренний Русин, простого і нехитрого Євангелія ся міцно тримай, у ньому ж живіт вічний тобі сокровенно є». Цій меті й служив український переклад. Він виконаний із теплою і щирою любов'ю автора до читача, якого автор у передмові до Євангелія називає «читач мильний». Цей переклад повинен був підготувати простого читача і слухача слів Священного Писання до осягнення Слова Божого церковнослов'янською — мовою своєї віри. Пересопницьке Євангеліє створювалося в епоху, коли Європі вже відомо було книгодрукування, що дозволяло уникати багатьох помилок при відтворенні тексту, невірних штрихів у його художньому оформленні. На слов'янській землі, куди книгодрукування прийде значно пізніше, вдосконаленій латинській книзі протиставили свою — досконалу в художньому відношенні. Вона була написана на дорогому пергаменті. Її текст записаний фарбами і золотом. Сторінки рукописного Пересопницького Євангелія прикрашені вигадливим орнаментом. У барвистих мініатюрах, що зображують євангелістів, досягнута дивовижна гармонія між формою і змістом.

Факсимільна копія відтворює оригінал за змістом, формою, розміром, структурою паперу; видана в шкіряній палітурці з металевими вставками, вагою понад 9 кг.

Недільне архієрейське богослужіння

✠ 25 грудня 2011 року, в неділю 28-му після П'ятидесятниці, святих праотців, день пам'яті святителя Спиридона, єпископа Триміфунтського, чудотворця, Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип очолив служіння пізньої Божественної літургії в Свято-Макаріївському кафедральному соборі Полтави.

Його Високопреосвященству співслужили клірики кафедрального собору.

Після Євангельського читання проповідь виголосив клірик собору священник Миколай Довганич.

За Літургією Високопреосвященніший Владика звершив хіротонію у диякона студента заочного сектору Полтавської Місіонерської Духовної семінарії Павла Якименка.

Після закінчення богослужіння Високопреосвященніший Владика привітав парафіян із недільним днем і побажав усім Божого благословення у проходженні Різдвяного посту.

Зверніть увагу

У храмі Всіх святих землі Полтавської

щосуботи звершується всеношна, яка починається о **17.00**, щонеділі — Божественна літургія о **8.00**.

Запрошуємо помолитися.

Храм знаходиться у цокольному приміщенні управління Полтавської єпархії за адресою: **Полтава, вул. Героїв Сталінграда, 1-б.**

Акафіст перед Почаївською іконою Божої Матері

Щонеділі з благословення Високопреосвященнішого архієпископа Полтавського і Миргородського Филипа в храмі святих мучениць Віри, Надії, Любові о **17-00** звершується вечірня з читанням акафісту перед Почаївською іконою Пресвятої Богородиці. Запрошуємо всіх бажаючих помолитися Заступниці роду християнського.

Божественна літургія в храмі святого мученика Іоанна Воїна

✙ 29 грудня 2011 року, в день четвертої річниці освячення храму на честь святого мученика Іоанна Воїна в Полтаві, Божественну літургію в цьому храмі звершив Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип у співслужінні міського духовенства.

Біля входу в храм Високопреосвященнішого Владика зустрічали клірики храму, духовенство міста та численні парафіяни з хлібом-сіллю і квітами.

Проповідь після Євангельського читання виголосив священник Александр Дроздов.

Після закінчення Літургії Високопреосвященніший Владика привітав усіх зі святковим днем, а також виголосив проповідь про подвиг священномученика Аркадія (Остальського), єпископа Лубенського, вікарія Полтавської єпархії, пам'ять якого звершується в цей день.

Владика подякував директору профтехучилища № 23 Юрію Володимировичу Євсєєву за постійну підтримку церковної громади храму Іоанна Воїна і в благословення за труди вручив Благословенну Грамоту Предстоятеля Української Православної Церкви Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира.

Святий мученик Іоанн Воїн служив у імператорському війську Юліана Відступника. Разом із іншими воїнами він був посланий переслідувати і вбивати християн.

Залишаючись ніби гонителем, святий Іоанн насправді надавав гнаним християнам велику допомогу: схоплених звільняв, інших застерігав від небезпеки. Водночас він допомагав не тільки християнам, його милосердя вистачало на всіх хворих і скорботних.

Коли Юліан Відступник дізнався про вчинки святого, то наказав ув'язнити його. У 363 році гонитель загинув на війні з персами. Святий Іоанн був звільниною і присвятив своє життя служінню ближнім, жив у святості й чистоті. Помер він у глибокій старості. Рік смерті його невідомий, з часом було забуто й місце поховання. Вказав його сам святий, явившись одній благочестивій жінці. Його знайдені мощі були покладені в церкві апостола Іоанна Богослова в Константинополі. Господь дарував святим мощам Іоанна Воїна благодатну силу зцілення. За молитвами святого Іоанна отримують розраду скривджені й скорботні.

Різдво Господа Бога і Спаса нашого Ісуса Христа

✙ Урочисте Всеношне бдіння напередодні свята Різдва Христового в Макаріївському кафедральному соборі Полтави звершив Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип у співслужінні соборного причту.

Після Євангельського читання на утрени Високопреосвященніший Владика помазав віруючих святим елеєм.

Після закінчення вечірнього богослужіння духовенство собору і віруючі співали Різдвяні колядки.

Всеношне бдіння об'єднує велику вечірню (або велике повечір'я) з літєю і благословенням хлібів, утрєню і перший час. Глибокий богословський зміст, морально-повчальний характер читань і співів служби, надбане протягом століть художньо-музичне багатство роблять всеношну скарбницю православного богослужіння. Драматизм переживань всеношної служби та її молитовний дух готують християнина відкласти всі земні піклування й гідно, з чистою совістю і благоговінням, приступити до Божественної літургії.

✙ У день свята Різдва Господа і Спаса нашого Ісуса Христа в Макаріївському кафедральному соборі Полтави були відслужені дві Божественні літургії. Служіння пізньої Божественної літургії очолив Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип у співслужінні соборних кліриків.

Після Євангельського читання ключар кафедрального собору протоієрей Василій Цюлька оголосив Різдвяне Послання Предстоятеля Української Православної Церкви Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира.

За Літургією Високопреосвященніший Владика звершив хіротонію у священника студента заочного відділення Полтавської Місіонерської Духовної семінарії диякона Павла Якименка.

Після закінчення Літургії Владика привітав усіх зі світлим святом Різдва Христового і благословив численних прочан, які зібралися в головному храмі єпархії.

Після цього хорами і народом були виконані традиційні колядки, які славлять Різдво Христове.

✙ Увечері в день Різдва Христового у Свято-Макаріївському кафедральному соборі Полтави була звершена Велика Різдвяна вечірня.

За традицією, на це богослужіння в кафедральний храм прибули священники міських і районних храмів. Очолив богослужіння Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип.

Після відпусту вечірні ключар кафедрального собору протоієрей Василій Цюлька оголосив Різдвяне послання Його Високопреосвященства, Високопреосвященнішого архієпископа Полтавського і Миргородського Филипа.

Після цього з вітальним словом до Високопреосвященнішого Владика звернувся благочинний першого Полтавського міського округу протоієрей Іоанн Корнієнко.

На вечірні був присутній голова облдержадміністрації Олександр Удовіченко. Олександр Васильович привітав із Різдвом Христовим і Новим роком Високопреосвященнішого Владика, духовенство і мирян і побажав благополуччя в новому році.

Владика закликав Боже благословення на усіх, хто молився в храмі.

Наприкінці служби в соборі прозвучали Різдвяні колядки.

Архієрейське богослужіння у другому кафедральному місті

✙ На другий день Різдва Христового, 8 січня 2012 року, у свято Собору Пресвятої Богородиці, Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип звершив Божественну літургію в Свято-Успенському соборі Миргорода — другого кафедрального міста єпархії.

Його Високопреосвященству співслужили благочинний Миргородського округу протоієрей Іоанн Созанський, на-

стоятель Іоанно-Богословського храму Миргорода протоієрей Петро Товстак, настоятель Спасо-Преображенського храму селища Великі Сорочинці протоієрей Іоанн Сидор, духівник сестер Хрестовоздвиженського монастиря протоієрей Григорій Голик, духовенство Миргородського округу.

За Літургією співав архієрейський чоловічий квінтет під керівництвом диякона Димитрія Литвиненка.

Після запричасного вірша було оголошено Різдвяне Послання Високопреосвященнішого архієпископа Филипа.

По закінченні Літургії Високопреосвященніший Владика привітав усіх присутніх за богослужінням із Різдвом Христовим, після чого всі отримали благословення свого архіпастиря.

Місцевим хором були виконані Різдвяні колядки.

Єпархіальна хроніка

У Полтаві вперше проведено православний флешмоб

Флешмоб (з англ. flash mob: flash — спалах, мить; mob — натовп; перекладається як «спалах натовпу» або як «миттєвий натовп») — це заздалегідь спланована масова акція, в якій велика група не знайомих між собою людей (моберів) раптово з'являється в громадському місці й протягом кількох хвилин виконує певний сценарій, про який домовляється заздалегідь через інтернет, після чого всі одночасно розходяться.

У великих містах флешмоби проводяться регулярно, до того ж найрізноманітніші: наприклад, сотні людей пускають мильні бульбашки, або танцюють, або дефілюють вулицею з чашечками кави й тістечками...

У період Різдвяних свят, 9 січня, в полтавському торговельному центрі «Екватор» православним молодіжним клубом вперше був проведений православний флешмоб із різдвяної тематики.

Сценарій був такий: на ковзанці, поруч із якою розташовані кафе й торговельні майданчики, молоді хлопці, перебуваючи у різних точках, почали співати відому колядку «Добрий вечір тобі...», поступово

сходячись в обумовленому місці, де хором завершили спів. Не минуло й десяти хвилин, як всі учасники флешмобу знову сиділи за своїми столиками, походили магазини, каталися на ковзанах...

Класичний флешмоб відбувається без участі ЗМІ. Однак із кожним днем інтернет стає все більш поширеним, а межа між приватним блогом і електронними ЗМІ — все більш розмитою. Тому останнім часом ява представників ЗМІ на флешмоб вже не є винятком, але по суті журналісти нічим не відрізняються від випадкових перехожих із мобільними телефонами, тільки викладають зйомку заходу не в блог, а на сайт або демонструють на телебаченні.

Спалах яскравого світла на сірому тлі життєвих буднів запам'ятовується надовго. Ось чому найпоширенішою реакцією на будь-який флешмоб буває спочатку здивування, а потім — посмішка.

Хочеться сподіватися, що із хорошим настроєм до відвідувачів торговельного центру була донесена вічна звістка про Різдво Христове.

Радістю серце горить!

У Святочні Різдвяні дні православні в особливій радості й вдячності вклоняються Христу Спасителю, про народження Якого від Пріснодіви Марії понад дві тисячі років тому сповістило світло Віфлемської зірки. І радість їхня, як повногода ріка, що виходить із берегів, ллється з сердець пісню любові, летить у піднебесся. Христос народжується!

У переповненому концертному залі Палацу дозволя «Листопад» 11 січня глядачі (переважно парафіяни і духовенство полтавських храмів) і учасники Різдвяного вечора духовної та вокально-хорової музики піднесено свідчили — хто оплесками, хто виконанням творів — про таку духовну радість. Торкаючись струн

душі, зачаровувала авторська музика піаніста Богдана Матвійчука. У виконанні хорових колективів — кафедрального Макаріївського собору (регент протодиякон Олег Приходько), полтавських храмів святих мучениць Віри, Надії, Любові та матері їхньої Софії (регенти Марія Касьяненко, Тетяна Дубова, Дмитрій Лузанівський), преподобного Серафима Саровського, архієрейського квінтету (регент диякон Дмитрій Литвиненко) — торжеством Різдва Христового звучали церковні піснеспіви церковнослов'янською, колядки й народні пісні українською, російською мовами і — несподівано — грузинською: кuartет Макаріївського собору нагадав, що радіє Немовляті Хрис-

ту весь християнський світ, як і закликав псалмоспівець: «Всі язичи восплещите руками, воскликните Богу гласом радования». І все ж, як жодні інші народні співи, підтримували світлу надію саме ліричні українські колядки. У різнобарвному й водночас гармонійному пісенному букеті дарували свою творчість вокальний ансамбль «Веселкова доля» музичного училища імені Миколи Лисенка; камерний хор імені Павла Лиманського, камерний вокальний ансамбль «1000 років музиці», вокальний ансамбль «Свічадо» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка; камерний хор «Гілея». Особливим дарунком глядачам став виступ народ-

ної артистки України, солістки ансамблю «Чураївна» Полтавської обласної філармонії Наталії Хоменко. Однак не менш захоплено зал рукоплескав і зовсім несподіваному солісту «Чураївни» — виконавцю романсу «Чорнії брови, карії очі» протодиякону Макаріївського собору Александру Дубовому.

Це вже втретє зібрав полтавців Різдвяний вечір духовної та вокально-хорової музики, організований Полтавською єпархією Української Православної Церкви з благословення Високопреосвященнішого архієпископа Полтавського і Миргородського Филипа. Традицію було започатковано в 2010 році. Цього року концерт був присвячений не лише святу Різдва Хрис-

тового, а й 290-річчю від дня народження нашого святого земляка преподобного Паїсія Величковського.

На завершення вечора, з благословення Високопреосвященнішого Владики Филипа, секретар єпархії протоієрей Михаїл Волощук привітав із великим світоспасительним святом Різдва Христового і Новоліття всіх, хто прийшов на концерт, передав архіпастирське благословення Високопреосвященнішого Владики, побажав миру й любові, злагоди та благополуччя і представив організаторів концерту, а також звернувся зі словами подяки на адресу керівників області та міста, які сприяли проведенню концерту.

У Хрестовоздвиженському монастирі Полтави вшанували пам'ять святителя Афанасія, Полтавського чудотворця

14 січня, в день великого свята Обрізання Господнього, Церква звершує святкування дня пам'яті святителя Афанасія (Вольховського), Полтавського і Мгарського чудотворця. У Полтавському Хрестовоздвиженському жіночому монастирі вдруге відбулося святкове богослужіння в день пам'яті праведної кончини цього новопрославленого святого.

З благословення Високопреосвященнішого архієпископа Полтавського і Миргородського Филипа, секретар єпархії протоієрей Михаїл Волощук очолив Божественну літургію за чином, складеним святителем Василієм Великим, архієпископом Кесарії Каппадокійської, пам'ять якого також святкується цього дня.

Молитовно вшанувати пам'ять святителя Афанасія і розділити Чашу Христову прибули до полтавської обителі благочинний Полтавського міського округу протоієрей Іоанн Корнієнко, клірик Свято-Серафимівського храму Полтави ієромонах Афанасій (Бідний) — перший постриженник, що носить ім'я святителя, клірики монастиря і духовенство полтавських храмів, а також нащадки святителя Афанасія (Вольховського) клірики Дніпропетровської єпархії — настоятель Свято-Володимирського храму Дніпропетровська протоієрей Георгій Вольховський, його син протоієрей Гліб Вольховський, зять протоієрей Александр Горбалюк.

Уривок із Апостольських послань прочитав молодший син протоієрея Георгія Вольховського — Павел.

Після читання Євангелія проповідь на тему святкових подій виголосив протоієрей Георгій Вольховський.

Після Літургії перед ракою з мощами святителя було звершено молебень, по закінченні якого чесні мощі угодника Божого були обнесені навколо монастирського собору хресним ходом.

Зі словами привітань від імені Високопреосвященнішого Владики Филипа до духовенства та парафіян звернувся секретар єпархії протоієрей Михаїл Волощук.

У свою чергу протоієрей Георгій Вольховський подякував за надану можливість у день пам'яті його святого предка розділити зі співслужителями-священниками, сестрами обителі та прихожанами молитовну та євхаристичну радість і розповів про дивовижний випадок, що відбувся за чудесного заступництва святителя Афанасія. У 2008 році, за два роки до прославлення святителя, на замовлення сім'ї Вольховських був написаний його портрет із уцілілої чорнобілої репродукції прижиттєвого портрета. На новому портреті художник за своїм натхненням намалював святителю пана-

гію, не прив'язуючись до якогось конкретного зображення або натури. Невдовзі після канонізації святого в 2010 році його нащадки вирішили зробити подарунок своєму родичу-небожителю — купити панагію, аби покласти на його чесні мощі. Довгий час не могли знайти такої, щоб була до вподоби. Коли ж наприкінці 2011 року в Києво-Печерській Лаврі вибрали до смаку, вона виявилася точнісінько такою, як зображена на портреті. Тепер ця панагія перебуватиме на чесних мощах святителя Афанасія, Полтавського і Мгарського чудотворця.

З нагоди Дня Соборності та свободи України

22 січня у Полтаві відбулися урочистості з нагоди Дня Соборності та свободи України. Саме цього дня 1919 року на Софіївській площі в Києві був проголошений Акт возз'єднання Української Народної і Західно-Української Народної Республіки.

Учасники святкування, серед яких були голова облдержадміністрації Олександр Удовіченко, заступник голови обласної ради Володимир Марченко, Полтавський міський голова Олександр Мамай, провели мітинг та поклали квіти до пам'ятників Тарасу Шевченку та голові Ради міністрів Української Народної Республіки (1919 р.) Борису Мартосу.

З благословення Високопреосвященнішого архієпископа Полтавського і Миргородського Филипа, участь в урочистих заходах взяв секретар єпархії протоієрей Михаїл Волощук.

Цього ж дня численна делегація полтавців на чолі з заступником голови — керівником апарату облдержадміністрації Валерієм Пархоменком та головою обласної ради Іваном Момотом взяла участь в урочистостях за участю Президента України Віктора Януковича у Києві.

Божественна літургія в Спаському храмі Полтави

✙ На третій день Різдва, 9 січня, за усталеною традицією, Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип звершив Божественну літургію в старовинному храмі Полтави, освяченому на честь Нерукотворного образу Спасителя.

Його Високопреосвященству співслужили благочинний Полтавського міського округу протоієрей Іоанн Корнієнко, благочинний Полтавського районного округу протоієрей Александр Антонюк, настоятель Сампсонівського храму протоієрей Константин Оніпко, клірик Макаріївського кафедрального собору ігумен Тихон (Васильєв).

Після запричасного вірша архієрейським чоловічим квінтетом були виконані духовні канти, присвячені Різдву Христовому.

Після закінчення богослужіння Владика привітав усіх зі світлим святом Різдва Христового і закликав на молільників благословення Боже.

У Мгарському монастирі в день пам'яті преподобного Серафима Саровського

✙ 15 січня, в день кончини і другого знайдення мощей преподобного і богоносного отця нашого Серафима, Саровського чудотворця, Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип звершив Божественну літургію в Преображенському соборі Мгарського монастиря. Біля церковних воріт обителі Владика зустрічали насельники монастиря і духовенство.

Проповідь на тему недільного Євангелія виголосив насельник монастиря ієромонах Вікентій (Залюбовський).

За богослужінням молитовно співав чоловічий архієрейський квінтет під управлінням диякона Димитрія Литвиненка, а також змішаний хор Мгарського монастиря.

Недільне богослужіння зібрало чимало прочан, які прагнули в день пам'яті преподобного Серафима піднести свої молитви до Господа. Багато хто приступив до причастя Святих Таїн.

Після закінчення богослужіння Високопреосвященніший Владика звернувся до присутніх зі словом повчання. У своїй проповіді Владика розповів про життя та подвиги святого преподобного Серафима Саровського і про участь святого у його житті.

Також у цей день Високопреосвященніший Владика вручив Благословенні грамоти благодійникам обителі Олександру та Яні Сидорчукам.

Після Літургії, за традицією, було звершено чин про панагію з хресним ходом.

Хрещення Господнє — Святе Богоявлення

✙ У день свята Хрещення Господа і Бога і Спаси нашого Ісуса Христа 19 січня Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип очолив служіння Божественної літургії в Макаріївському кафедральному соборі. Після закінчення Літургії Владика звершив велике освячення води.

Вітаючи прихожан зі святом, Владика відзначив велике значення речової святині в житті християнина й ще більшу важливість внутрішнього духовного вдосконалення.

Того ж дня Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип звершив чин великого освячення води на водозаборі обласного підприємства «Полтававодоканал» у присутності заступника голови облдержадміністрації Віктора Животенка, генерального директора «Полтававодоканалу» Андрія Іванишина й жителів Полтави.

У вітальному слові Владика закликав Господнє благословення на всіх, хто з вірою і молитвою приймає святую воду та окроплює нею своє житло.

Архієпископ Филип співслужив Божественну літургію в Московському храмі Христа Спасителя Блаженнішому Патріарху Феодору, Святішому Патріарху Кирилу та Блаженнішому Митрополиту Христофору та взяв участь у XX Міжнародних Різдвяних читаннях

✙ З 23 по 25 січня в Москві проходили XX Міжнародні Різдвяні освітні читання «Промісвіт і моральність: турбота Церкви, суспільства і держави». Форум було урочисто відкрито 23 січня в Гостинному дворі. Церемонію відкриття та перше пленарне засідання очолив Святіший Патріарх Московський і всієї Русі Кирил, який звернувся до присутніх зі вступним словом.

У президії форуму взяв участь голова Місіонерського відділу та Відділу релігійної освіти і катехизації при Священному Синоді УПЦ архієпископ Полтавський і Миргородський Филип, який очолив делегацію Української Православної Церкви.

На відкритті форуму були присутні архієреї Руської Православної Церкви, представники інших Помісних Пра-

вославних Церков, численні представники державних органів і громадських організацій.

Привітання Президента Росії Д. А. Медведева на адресу учасників читань оголосив митрополит Ростовський і Новочеркаський Меркурій.

У перший день читань на пленарному засіданні Високопреосвященніший архієпископ Полтавський і Миргородський Филип виступив із доповіддю «Дія Духа Святого в сучасній Церкві».

Напередодні, 22 січня, в неділю 32-гу після П'ятидесятниці, після Богоявлення, і день пам'яті святителя Филипа, митрополита Московського і всієї Русі, чудотворця, архієпископ Филип співслужив Божественну літургію в Московському Храмі Христа Спасителя Блаженнішому Патріарху Александрийському і всієї Африки Феодору II, Святішому Патрі-

арху Московському і всієї Русі Кирилу та Блаженнішому Митрополиту Чеських земель і Словащини Христофору.

У рамках читань було організовано низку конференцій та секційних засідань з питань взаємодії Церкви та держави у сфері виховання молоді, тюремного служіння Церкви, консолідації співвітчизників, які проживають закордоном, відродження інституту сім'ї, релігійної освіти і катехизації, видавничої діяльності Церкви, шляхів взаємодії Церкви і науки та інших.

Архієпископ Полтавський і Миргородський Филип очолював напрямок «Шляхи Промислу Божого і святоотцівська спадщина». У Храмі Христа Спасителя під головуванням Владики Филипа відбулася конференція «Досвід роботи недільних шкіл країн СНД».

Окончание. Начало на с. 1.

Старый переводчик Священного Писания с еврейского на греческий, один из семидесяти двух, кому за триста лет до Рождества Христова, при египетском царе Птолемеи, была доверена эта высокая миссия, не мог умереть. Делая перевод известного пророчества, возвещенного через пророка Исаию, что «Дева во чреве примет и родит Сына», он усомнился тогда в слове Божьем. Не «Дева», а «Жена», подумалось ему. Он уже вознамерился исправить эту ошибку, как ангел Господень остановил его руку и возвестил, что не умрет усомнившийся праведник, пока не увидит исполнение пророчества.

...Тихо падали звезды, и на небесной тверди вспыхивали новые, люди умирали, и рождались другие, в земных градах сменялись правители, переселились на лоно Авраамово все милые сердцу родные, друзья, соседи и знакомые, солнце совершало свой извечный ход, голубя землю, уже три столетия в жизни человека. Ничто не держало его на земле, этой юдоли плача, а он все жил. Жил обетованием встречи, которая стала для него смыслом бытия.

И когда Пресвятая Богородица на сороковой день по Рождестве Христовом принесла Богомладенца Иисуса в Иерусалимский храм, старец безошибочно узнал в Нем Родившегося от Девы. Звали старца Симеон. Приняв на свои старческие руки Госпо-

да, он благодарно произнес: «Ныне отпускаеши раба Твоего, Владыко, по глаголу Твоему с миром, яко видеста очии мои спасение Твое...». Теперь он может умереть, он не зря прожил свою жизнь, в его жизни случилась самая главная встреча — с Богом.

Событие Сретения (встречи) в Новозаветной Церкви стало праздником, отмечаемым 15 февраля по н. ст.: в лице Симеона Бога приняло в свои объятия человечество.

В Полтаве напомним о Сретении человечества с Го-

сподом был Сретенский храм на углу Александровской и Сретенской улиц. Изначально церковь была деревянная трехглавая, время ее постройки не известно. В «Записках о Полтаве и ее памятниках» В. Е. Бучневича указано: «Из надписи на древнем Евангелии можно заключить, что она существовала уже в 1706 г. и во время Полтавской битвы находилась вне города и составляла кладбищенскую церковь». Предание говорит, что в 1781 году от ветхости она разрушилась, это случилось в праздник Рожде-

ства Христова, через два часа после обедни. В следующем году стараниями настоятеля протоиерея Иоанна Станиславского († 1799), иерея — наместника Николая Ортинского († 1796), ктиторов — войскового товарища Пантелеймона Приказного и Якова Калиушки было начато строительство на этом же месте каменного храма. Через пять лет пятиглавый Сретенский храм «красивой греческой архитектуры» стал одной из жемчужин храмового зодчества и одной из главных архитектурных доми-

нант Полтавы. В середине XIX века была возведена высокая, в готическом стиле колокольня и несколько перестроен сам храм. Три его престола были освящены в честь Сретения Господнего, апостола и евангелиста Иоанна Богослова и первомученика архидиакона Стефана. Здесь навстречу Богу раскрывались души человеческие, люди рождались в новую жизнь...

XX век, увы, стал временем разрушения умов, уродования душ. «Хозяева новой жизни» старались заставить людей забыть о Творце. В 1937 году Сретенский храм был взорван. Сретенская улица переименована в Комсомольскую...

Но теперь уже и это — история, день вчерашний. Трагический и — поучительный. Как для Симеона наказание долгожительством увенчалось великой пользой и радостью, так и в нас период удушливого богоборчества должен бы зародить жажду Истины. Вместо разрушенных рукотворных храмов вырастают новые. Но главный храм Христов — сердце человеческое. «Се, стою у двери и стучу: если кто услышит голос Мой и отворит дверь, войду к нему, и буду вечерять с ним, и он со Мною» (Отк. 3: 20) — говорит Господь каждому в надежде на встречу...

Людмила Самойлова.

Сретенский храм в Полтаве на углу улиц Александровской и Сретенской, нынешних Октябрьской и Комсомольской.

Вітаємо!

Редакція газети «Відомості Полтавської єпархії» щиро вітає кліриків Полтавської єпархії з ювілейними датами, які вони святкували в січні цього року:

протоієрея Стефана Кавчака, настоятеля Всіхсвятського храму міста Гадяча, з 20-ю річницею священницького служіння, яку він святкував 26 січня;

ігумена Макарія (Біліневича), клірика Спасо-Преображенського Мгарського чоловічого монастиря, з 10-річчям священницького служіння, яке він святкував 27 січня;

священника Олега Лисенка, настоятеля Свято-Миколаївського храму села Великий Тростянець Полтавського району, з 10-річчям священницького служіння, яке він святкував 20 січня;

протоієрея Володимира Лемеша, настоятеля храму на честь святого князя Александра Невського села Ланна Карлівського району, з 45-річчям з дня народження, яке він святкував 18 січня;

священника Василя Липчея, настоятеля Свято-Троїцького храму села Михайлики Шишацького району, з 35-річчям з дня народження, яке він святкував 1 січня;

протодиякона Сергія Лісовського, клірика Свято-Миколаївського собору Архирейського подвір'я міста Комсомольська, з 30-річчям з дня народження, яке він святкував 27 січня.

В стремлении к небу...

«И свет во тьме светит, и тьма не объяла его» (Ин. 1:5)

Высокопреосвященнейший Владыко! Поздравляем Вас с Днем тезоименитства, который Вы празднуете 22 января — в день памяти святителя Филиппа, Митрополита Московского и всея Руси, чудотворца. Возглавляя Полтавскую кафедру на протяжении десяти лет, Вы усердно трудитесь на ниве Христовой. В епархии значительно приумножилось число храмов, где приносится Богу жертва чистая, живая, где совершаются Таинства, возносятся молитвы. Отраднo видеть, как в церковной ограде заботятся о душах детей, в воскресных школах прививая им понимание Божьего попечения о людях. Очень нужной видится воспитательная, просветительская работа со священниками — представителями молодого поколения, старания

убережт их от ошибок, направит на истинный путь пастырского делания. Как радуется и то, что просвещается Православной верой интеллигенция, особенно педагоги, которым и впредь сеять доброе, вечное. А ведь как важно, что вкладывает в понятие добра сам его сеятель. В нашем обществе теперь, например, зачастую с насмешкой воспринимают понятие патриотизма. Но быть хорошим человеком и не быть настоящим гражданином своего Отечества, его патриотом невозможно. Церковь же учит настоящей любви к Богу, к людям, к Родине. На это направлена и деятельность возглавляемых Вами Миссионерского отдела и Отдела религиозного образования и катехизации при Священном Синоде Украинской Православной Церкви.

По плодам узнаете их... Плоды уже видны. Мы, жители Полтавы, очень Вас любим за дела и высоту служения Матери-Церкви, святому Православию. То, что Вы вершите с помощью благодати Духа Святого, — это подвиг в наше время. А так важно видеть, зная, что не все на этой земле беспрочно и запущено, что есть такие, как Вы, светильники благородства, добра, тепла, чести, которые и нас поднимают к небу.

Кто мыслит так же, как Вы, всегда готовы быть с Вами и помогать в доброделании.

С христианской любовью и уважением от имени православной общественности Полтавы
Е. И. Батырева.

До Божого храму привела любов

Протоієрей Стефан Кавчак, настоятель Всіхсвятського храму м. Гадяча, святкував 9 січня День Ангела, 26 січня — 20-річчя служіння в священному сані й 31 січня — 45-й День народження. Вітаємо нашого батюшку! Велика любов до Бога привела його в Божий храм. Усіх він зустрічає лагідною посмішкою, для кожного знаходить час, потрібні слова співчуття й порад. Настанови отця Стефана та змістовні проповіді зміцнюють у вірі, допомагають сприйма-

ти її і берегти, як дорогоцінний скарб, зігрівати молитвою, покаянням, добрим життям, не хтувати й соборною молитвою, коли серед нас Сам Ісус Христос відповідно до слова Його. Якщо згасне віра, то не буде того щасливого стану душі, коли й серед земних випробувань у людини на серці спокійно, радісно, легко, бо підтримує Сам Господь. Наслідуючи Спасителя, протоієрей Стефан поспішає до тих, хто потребує його допомоги: відвідає хво-

рого, нагодує голодного, наставить заблудлого, втішить скорботного. Першою його помічницею в цьому є його дружина матушка Світлана. Їхня родина — приклад для нас. Низький уклін від усіх парафіян Вам, отче Стефане. Щиро бажаємо Божої допомоги у подальшому несінні пастирського Хреста, натхнення, щастя, здоров'я Вам і Вашій сім'ї на многая і блага літа.

Парафіяни
Всіхсвятського храму.

«Пом’яни їх, Господи, у Царствії Твоєму!»

Синодик
Великобудищанського
жіночого монастиря

Продовження.
Початок у №№ 1, 3, 7 – 12 (2011).

Тетяна Черкасець

Захарія (Комарова Марія Фокіївна), черниця

Народилась 1882 року в с. Фощівка (Хвощівка) Хорольського району нинішньої Полтавської області в родині селян-бідняків. У 1902-му, 20-літньою, вступила до Великобудищанської обителі. 1918 року прийняла там чернечий постриг. З 1922-го по 1930 рік перебувала при Матвіївському храмі. Від 1932-го мешкала в Полтаві, де працювала при Спаській церкві сторожем і прибиральницею, а також па-ламарювала. У 1950 році зареєстрована в Полтавському Хрестовоздвиженському монастирі як кухарка архієрейського будинку. Станом на 1957 рік значиться в сестринстві цієї обителі.

Дата, обставини смерті та місце поховання черниці невідомі.

Зінаїда (Устименко Ірина Яківна), черниця

Народилась 1886 року в с. Заїченці Опішнянського району нинішньої Полтавської області. Малограмотна. У 1902-му, 16-літньою, вступила до Великобудищанської обителі. З 1922-го по 1933 рік жила при Матвіївському храмі. Від 1933 року знаходилась у Полтаві, де займалась поденною роботою. У 1936-му в Полтаві пострижена в мантию. З 1950-го по 1957 рік значиться насельницею Хрестовоздвиженського монастиря, де співала в сестринському хорі.

Дата, обставини смерті та місце поховання черниці невідомі.

Зінаїда, послушниця або інокія

Ніяких біографічних відомостей про цю матушку немає. Згадується у спогадах А. Голуба як насельниця скиту. Можливо, це матушка Зінаїда (Устименко).

Іоанна (Біда Євдокія Федорівна), черниця

Народилась 4 січня 1882 року в с. Мойсенці Іркліївського району Черкаської (Київської) області в родині селян-бідняків. Малограмотна. У 1902-му вступила до Великобудищанської обителі, де проходила послух на кліросі. 1918-го в цій же обителі ієромонахом Саватієм пострижена в мантию. З 1922-го по 1932 рік перебувала при Матвіївському храмі. З 1932-го мешкала в Полтаві й займалась різними поденними роботами. Згідно з даними Полтавського Хрестовоздвиженського монастиря, в 1950 році вона перебувала в обителі, про неї писали: «имет 75 % потерю зрения. Возложенное на неё послушание разных поручений выполняет с охотой, по мере сил».

Померла 1960 року в Лебединському Свято-Миколаївському монастирі Чернігівської області, де, вірогідно, й похована.

Спасо-Преображенський храм у Матвіївському скиту. Фото 1950-х років.

Ксенофонта (Співакова Сенія Семенівна), черниця

Народилась 1876 року в м. Лебедин Харківської області. У 1896-му, 20-літньою, вступила до Великобудищанської обителі. Мала гарний голос, співала в церковному хорі. З 1922-го жила при Матвіївському храмі, була його хористкою та займалась поденною працею за наймом. У 1950 році прийняла чернечий постриг у Полтавському Хрестовоздвиженському монастирі. До червня 1952-го перебувала при Матвіївській церкві, звідки була переведена до Хрестовоздвиженської обителі. В монастирі значилась до 1957 року.

Померла у 1967 році. Місце поховання черниці невідоме.

Лариса (Галенко Параскева Єлисейвна), черниця

Народилась 1903 року в с. Велика Багачка нинішньої Полтавської області. Малограмотна. У 1915-му, 12-літньою, вступила до Великобудищанської обителі. З 1922-го по 1930 рік жила при Матвіївському храмі. Від 1930 року перебувала у Полтаві, де займалась поденною роботою і співала в церковному хорі Свято-Макаріївського храму. 1934 року, у Полтаві, пострижена в мантию архімандритом Гавриїлом. Певний час знову перебувала при Матвіївській церкві. З 1943-го стала насельницею Полтавського Хрестовоздвиженського монастиря, в якому до 1954-го значилась клірошанкою першого розряду.

Дата, обставини смерті та місце поховання черниці невідомі.

Лідія (Лічман Марія Олександрівна, за іншими даними – Олексіївна), схимонахиня

Народилась 1881 року в с. Климівка нинішнього Карлівського району Полтавської області. Малограмотна. У 1896-му, 15-літньою, вступила до Великобудищанської обителі. 1920 року пострижена там у мантию. З 1922-го по 1931 рік жила при Матвіївському храмі. Від 1931 року знахо-

дилась у Полтаві, займалась домашнім господарством. У 1943-му пострижена в схиму в Полтавському Хрестовоздвиженському монастирі, де перебувала до смерті. Згідно з даними обителі, померла 14 травня 1955 року, в суботу, «в 7 часов вечера, на 74-м году жизни, во время кафизмы».

Похована на цвинтарі Хрестовоздвиженського монастиря.

Луша, послушниця

Ніяких біографічних відомостей про цю матушку немає. Згадується у спогадах А. Голуба як насельниця скиту.

Манефа (Мостова Марія Герасимівна), інокія

Народилась 1886 року в с. Федорівка нинішнього Карлівського району Полтавської області. У 1900-му, 14-літньою, вступила до Великобудищанського монастиря. З 1921-го по 1951 рік жила в Ростові-на-Дону, де працювала в суді прибиральницею. У 1952–1957 роках значилась послушницею Полтавського Хрестовоздвиженського монастиря, де співала в сестринському хорі.

Дата, обставини смерті та місце поховання інокії невідомі. Можливо, матушка померла, вже будучи постриженою в мантию.

Маріоніла (Самойленко Мотрона Єлисейвна), черниця

Народилась 1897 року в с. Доброве Близнюківського району нинішньої Харківської області. У 1912-му, 15-літньою, вступила до Красногорівського Свято-Георгіївського монастиря (на території нинішньої Черкаської області). Від 1923 року жила в Золотоноші, працюючи прибиральницею в школі. Від 1939-го перебувала при батьках, після смерті яких жила при Матвіївському храмі. Співала у церковному хорі. У червні 1952 року переведена до Полтавського Хрестовоздвиженського монастиря, де з початку 1957-го значиться вже мантийною черницею.

Дата, обставини смерті та

місце поховання матушки невідомі.

Митрофанія (Богодіст Марія Василівна), черниця

Народилась 1871 року в с. Підлужжя нинішнього Кременчуцького району Полтавської області. У 1907-му вступила до Великобудищанської обителі. Від 1922 року жила в родині брата на батьківщині. У 1930-му пострижена в мантию в скиту Козельщинського монастиря, що знаходився в с. Потоках Кременчуцького повіту. З 1943 року перебувала в Полтавському Хрестовоздвиженському монастирі. Згідно з даними цієї обителі за 1957 рік, вона «по мере своих сил трудится на кухне. Настроения хорошего и хозяйского» (це у віці 86 років! – Т. Ч.).

Померла у 1959 році. Місце поховання черниці достовірно не відоме (вірогідно, це цвинтар Хрестовоздвиженського монастиря).

Митрофанія (Стряпак Ганна), черниця

Біографічних відомостей про цю черницю практично немає. Відомо, що народилася вона на території нинішнього Кобеляцького району Полтавської області. У спогадах А. Голуба, який доводився племінником цій матушці, зустрічаємо такі фрагментарні описи її особи (зауважу, що цей дописувач розповідає про Великобудищанський монастир із відтінком сарказму та упередженості): «Вона сама утєкла від замужества в монастир, щоб стати манашкою, це тоді коли була дівкою на виданні... Мій дід (бувший чумака, який пам’ятав Катеринівську реформу України, після знищення Запорізької Січі), міцного старинного уклону, не захотів видати її за любимого парубка бідняка, а хотів видати за трохи придуркуватого сина багача на всю округу... Коли дід років через 3–4 після втечі тітки дізнався від прощан, що його донька жива і живе в монастирі де несе... послушаніє на пікарні, — гнів

його змінився жалобою і в перший же церковний празник <він> уже був в Велико-Будищанському общежительному Свято-Троїцькому монастирі, де і знайшов... свою доньку. Попробував уговорити вернутися додому — не вдалося, і мусив дід розкошелитися аж на п’ятсот карбованців, які вніс вклад на монастир, і, попровавшись, вернувся один, а вона осталась там «молитися за грешні батьківські душі».

Її випробували на голос і виявили чудовий спів, а з такими здібностями в хор був прямий шлях, хоч на перешкоді цьому було те, що вона була зовсім неписьменною. Але виникла любов у матушки Ігуменії до рясофорної Аннушки, і ті 500 крб. змусили мою тітку засісти за грамоту звичайну і за музичну. А коли це було здано, матушка Ігуменія благословила учитись на регента, наслідком чого вона керує монастирським хором...

Це була жінка середнього зросту, чорноброва, брови на переніссі зросталися. Обличчя білого кольору, але мало суворі і волеві риси – людини, яка звикла керувати другими. Вона давала свій відбиток на всю її поведінку».

Черниця Митрофанія була обдарованою, дуже порядною і глибоко віруючою людиною. Добре грала на скрипці, очолювала сестринський хор у заворсклянському скиту. Користувалась неабиякою пошаною у матушки ігумені та великим авторитетом серед сестер. Дуже вболівала за долю обителі й особливо страждала від того, що її племінник, якого завжди з любов’ю зустрічали насельниці обителі, згодом став головним ініціатором знищення Великобудищанської святині. Сімейний гріх жорстоко роздирав її побожну душу. Вона доклала чимало зусиль, аби напоумити безумного родича, однак усі старання її серця і прохальні слова виявились для радянського «героя» марними.

Після закриття монастиря матушка перебувала у Матвіївському скиту. Подальший її життєвий шлях невідомий.

Митрофанія, черниця

Ніяких біографічних відомостей про цю матушку немає. У спогадах А. Голуба говориться, що вона очолювала гурт «ради черниць», який фактично керував монастирем до 1922 року (зважаючи на літній вік ігумені Митрофанії (Новікової)). Свого часу була келійницею настоятельки.

До цього слід додати, що серед найбільш стійких монастирських черниць, які практично не покидали заворсклянський скит у 20–30-х роках, значиться і черниця Митрофанія. Вірогідно, йдеться про одну з вищеназваних подвижниць, які носили це ім’я у постригу.

Продовження буде.

«Тако да просветится свет твой пред человеки»

25 февраля нынешнего года исполняется 20 лет со дня смерти Высокопреосвященнейшего архиепископа Полтавского и Кременчугского Саввы. Этого архиерея помнят еще многие полтавчане: и священнослужители, и миряне. Кого-то он рукоположил в священный сан, с кем-то трудился бок о бок на ниве Христовой, кому-то помог в трудную минуту... Когда редколлегией нашего издания было принято решение о подготовке материала о жизненном пути Владыки, мы с изумлением заметили, что все предыдущие публикации о нем в церковных СМИ ограничиваются лишь скудными биографическими данными, и в них ни слова о человеческих качествах, стремлениях, приоритетах и убеждениях. Поэтому и пришлось по крупицам собирать воспоминания тех, кому посчастливилось знать покойного при жизни. Сообщали различные факты и давали разные характеристики, однако же все были согласны в следующем: Владыка был строгим, но справедливым, нестяжательным монахом и глубоким молитвенником.

Настолько они были проникновенны и прочувствованны, что плакали и проповедующий, и слушающие.

При всей своей занятости не оставлял Владыка и келейного монашеского правила. Настоятель Спасского храма протоиерей Иоанн Корниенко, который в те годы занимал должность секретаря Полтавской епархии, рассказывал, что неоднократно в архиерейской резиденции ему приходилось проходить в кабинет Владыки через домовую крестовую церковь. И там всякий раз его взор останавливался на лежащей на аналое Псалтири, которая каждый день была открыта на другой кафизме.

В пище Преосвященный был умеренным, как и подобает монаху. Сам о себе он говорил: «Я всю жизнь прожил впроголодь, никогда не наедался досыта». Не любил пиршеств и громких трапез. Если после совершения богослужения на приходе его приглашали «отобедать», трапеза всегда была строгой и происходила быстро.

5 апреля 1990 г. Преосвященный епископ Полтавский и Кременчугский Савва за усердные труды на благо Церкви Христовой был удостоен высокого сана архиепископа.

В начале 90-х годов архиепископ Савва был избран депутатом Полтавского областного совета народных депутатов. Пребывая на этом посту, он подымает вопросы о возвращении Православной Церкви отобранных ранее храмов. В результате были возобновлены богослужения и приходская жизнь в Сампсониевском и Вознесенском храмах Полтавы, Успенском соборе Миргорода, Преображенской церкви в Великих Сорочинцах и многих других, возобновляется монашеская жизнь в Полтавском Крестовоздвиженском монастыре.

В это же время состояние здоровья архипастыря заметно ухудшилось. Рассказывают, что он предчувствовал приближение смерти. Так, незадолго до своей кончины он просил сделать эскиз памятника на могиле митрополита Григория (Лисовского), покоящегося за алтарем Макариевского собора в Полтаве, и говорил, что хочет, чтобы такой же памятник был установлен и на его могиле. А с одним архиереем даже поделился желанием уйти на покой и принять постриг в великую схиму.

25 февраля 1992 г. архиепископ Савва отправился в Харьков, чтобы там вместе со своими собратьями-архипастырями совершить Божественную Литургию в день памяти святителя Мелетия Харьковского. Эта Литургия стала в его жизни последней. В тот день, возвращаясь в Полтаву, Владыка в дороге отошел ко Господу.

Похоронен Высокопреосвященнейший архиепископ Савва согласно его завещанию на братском кладбище Свято-Николаевского монастыря села Иза на Закарпатье, в котором он много лет назад приносил Богу монашеские обеты.

Иеромонах Афанасий (Бедный).

Архиепископ Савва (Александр Павлович Бабинец — таково мирское имя Преосвященного) родился 27 марта 1926 г. в селе Подвиноградово Виноградского района на Закарпатье (тогда в составе Чехословакии, затем — Закарпатская область УССР) в крестьянской семье.

Много лет спустя, уже будучи на Полтавской кафедре, журналисту газеты «Зоря Полтавщины» Владыка так рассказывал о своем детстве: «В семье нас было три брата и две сестры. Отец очень любил петь в церкви на клиросе, дома было много разных церковных книг. Каждый день ходил в церковь, а когда погода или еще что-то препятствовало, то пел дома или читал свои книги. Мы, дети, с удовольствием слушали его. Мать же, бывало, иногда обронит слезинку и говорит: «Дети-дети, как было бы хорошо, если бы хоть кто-то один из вас пел так хорошо, как отец».

У нас тогда все дети были верующими — «советчина» еще не сделала с верой того, что случилось позже. Помню, когда мне исполнилось 10 лет, меня начала очень влечь церковь. Я стал вместе с отцом ходить туда, петь там».

Окончив в 1941 г. среднюю школу, тогда еще совсем юный Александр уже твердо решил стать монахом. Отец был категорически против, и никакие уговоры сына так и не смогли склонить его к согласию. Поэтому и пришлось будущему архипастырю вступить на тесный путь жития иноческого без родительского благословения.

В 1942 г. Александр стал послушником сначала Беделянского Иоанно-Предтеченского скита, а затем Свято-Николаевского монастыря близ села Иза Хустского района на Закарпатье. Здесь он пел на клиросе и досконально изучил церковный устав.

17 ноября 1947 г. послушник Александр в возрасте 21 года пострижен в монашество с именем Савва в честь преподобного Саввы Освященного. Постриг совершил архимандрит Матфей (Вакаров). 29 ноября 1948 г. архиепископом Львовским, Тернопольским и Мукачевско-Ужгородским Макарием (Оксиюком) монах Савва рукоположен в сан иеродиакона. 16 июля 1950 г. епископ Мукачевский и Ужгородский Иларион (Кочергин) рукоположил его в сан иеромонаха. В

начале 1951 г. иеромонах Савва назначен настоятелем прихода в селе Сокирица Хустского района. С 1953 г. — настоятель приходов в селах Бадов и Бадов II.

В том же году поступил в Московскую духовную семинарию, которую окончил в 1957 г. В 1961 г. окончил Московскую духовную академию со степенью кандидата богословия, защитив кандидатскую диссертацию на тему «Сотериология и эсхатология в творениях святого Григория Богослова».

После окончания Московских духовных школ иеромонах Савва возвращается в родную Мукачевскую епархию и в течение шести лет несет пастырское послушание на приходе в селе Тростник Виноградского района. 2 января 1968 г. назначен настоятелем Успенского храма в г. Виноградове и благочинным Виноградского округа. 12 мая 1968 г. за усердное служение Церкви Христовой возведен в сан игумена.

20 марта 1969 г. решением Священного Синода Русской Православной Церкви игумену Савве определено быть по возведении в сан архимандрита епископом Переяслав-Хмельницким, викарием Киевской епархии.

30 марта 1969 г. во Владимирском кафедральном соборе г. Киева за Божественной Литургией состоялась хиротония архимандрита Саввы в сан епископа, которую совершили митрополиты Ленинградский и Новгородский Никодим (Ротов), Киевский и Галицкий Филарет (Денисенко), архиепископы Мукачевский и Ужго-

родский Григорий (Закаляк), Волынский и Ровенский Дамиан (Марчук) и епископ Черниговский и Нежинский Владимир (Сабодан).

Со 2 февраля 1972 г. — епископ Черновицкий и Буковинский. С 1 марта 1977 г. — епископ Мукачевский и Ужгородский. 26 июня 1985 г. Преосвященному Савве определено быть епископом Полтавским и Кременчугским.

Характеризуя Преосвященного Савву, многие отмечали его исключительную строгость. Владыка любил порядок во всем: и в совершении богослужений, и в церковном управлении, и в приходской жизни. Будучи, в первую очередь, строгим к себе и к собственным нравам, он требовал того же и от подведомственного ему духовенства. Однако эта строгость сочеталась со справедливостью: Преосвященный всегда обдуманно и взвешенно подходил к принятию решений. Если же и бывало, что делал незаслуженный упрек или выговор, то, разобравшись во всех обстоятельствах, он всегда считал своим долгом извиниться перед человеком.

Преосвященный отличался удивительным трудолюбием. Будучи на Мукачевской кафедре, Владыка построил дом в Виноградове и большинство строительных работ выполнил собственными руками. Рассказывают, что однажды, во время строительства, перемешивая раствор, Владыка приложил столько физических усилий, что даже рубашка на нем разорвалась. Дом

этот был обставлен настолько скромно, что походил более на монастырскую келью, нежели на архиерейскую резиденцию.

Облачения Владыка также шил себе сам. При этом у него было облачений каждого богослужебного цвета всего лишь по одному комплекту.

Об исполнении не словом, а делом монашеского обета нестяжания и вместе с тем о готовности всегда оказать помощь ближнему могут говорить и следующие примеры. Так, пребывая на Мукачевской кафедре, Преосвященный имел обычай иногда раздавать из собственных средств «на молитву о Владыке» по 100 рублей (довольно приличная сумма по тем временам) всем сестрам Мукачевского женского монастыря, которых тогда было 55 человек. Кроме этого, он сам за свои деньги покупал ткань на камилавки и наметки для монахинь. А уже будучи Преосвященным Полтавским и узнав, что в селе Нанково Хустского района Закарпатской области сгорел храм, Владыка отдал немалую часть личных средств на его восстановление.

Служить Преосвященный Савва любил. Богослужения всегда совершал строго и чинно. Обладая музыкальным слухом и прекрасным голосом, возгласы давал в тон с хором. В Полтаве Преосвященный обычно совершал богослужения в Макариевском кафедральном соборе, также любил служить в Спасской церкви.

Проповеди Владыка говорил редко. Но очевидцы вспоминают, что всегда со слезами.

Прогулка священника п

**И так всегда: под звуки похоронные
Все новые везут сюда гробы,
И вырастают холмики надгробные,
Как осенью дождливою грибы**

Кладбище... Часто приходится теперь бывать там. Не по долгу службы, нет, и не от прихоти, безделья или душевной усталости... Просто потому что только там понимаешь, что «жизнь — всего лишь черточка между двумя датами». У кого-то черточка длинная, у кого — короткая, у кого-то — слабая, едва видная, у кого-то — сильная, яркая...

Кладбища бывают различные: роскошные столичные, в цветах и со снующими иностранцами с щелкающими фотоаппаратами, с памятниками, созданными словно для музеев, как Лукьяновское и Новодевичье, — и скромные, деревенские, где гораздо лучше чувствуешь близость с умершими, покоящимися под обычными деревянными крестами. Да, на Руси всегда было принято ставить кресты. Означало это, что крест земной человек пронес, теперь — прямая дорога в вечность.

Кладбища Полтавы ничем не отличаются от других провинциальных погостов. Есть и старые, есть и новые, «бесконечные», где теряешься в ощущении судеб людей из-за их количества и отсутствия свободных мест. Это как зрительные залы при аншлаге — места заняты, билеты куплены...

Печалиться не приходится, наоборот — я жду того момента, когда присоединюсь к ним. Не апатия и тоска движут мною, а извечное желание познать покой.

**Но человек в душевном огрубении
Сгустит над жизнью ближних зло и тьму,
Потом несет цветы на погребение
И говорит: «Мир праху твоему»**

В пасмурный зимний день брожу по старому кладбищу, называемому Монастырским, что неподалеку от Полтавского Крестовоздвиженского монастыря. Могила многое могут сказать о людях. Печально видеть их заброшенными — сердце сжимается от боли. Значит, у кого-то не осталось родни, все либо умерли, либо уехали... Стоит такой памятник, заросший мхами и крапивой. А под ним — чья-то история...

**Наш горизонт затянут смерти тучами,
Напоминает каждый день живым,
Что надо в отношениях быть лучшими,
Земной наш путь, увы, неповторим**

Останавливаюсь у могилы, над которой возвышается большой гранитный памятник с крестом и надписью: «Иларион, епископ Полтавский и Переяславский». Да, это именно тот Преосвященный Иларион (Юшенев), управлявший Полтавской епархией в 1887–1904 гг. За это время им было открыто в Полтаве Макариевское молодежное братство,

имеющее целью распространение христианского просвещения, отделение Миссионерского общества, приют для вдов священно- и церковнослужителей, училище и приют для слепых, его заботами устроен памятник

на братской могиле воинов, павшим в Полтавской битве, а церковноприходских школ в своей епархии он открыл свыше тысячи! А еще Владыка Иларион, осматривая усыпальницу Полтавского монастыря, первым обнаружил, что останки святителя Афанасия (Вольховского) нетленны, и подал прошение в Святейший Синод о прославлении его в лике святых... Стоя над этой могилой, мне почему-то подумалось, что по молитвенному предстательству святителя Афанасия епископ Иларион также когда-то будет канонизирован Церковью, ведь святые в долгу не бывают и прославивших их также прославляют небесной славой.

Рядом еще две могилы: архиепископа Николая (Пирского), занимавшего Полтавскую кафедру в 1932–1935 гг., и иеродиакона Феоны (Яцюры), одного из последних насельников Полтавского Крестовоздвиженского, тогда еще мужского, монастыря. Об отце Феоне мне когда-то рассказывала вдова диакона Григория Нездоймыноги матушка Екатерина (также уже покойная). В их небольшом домике в Яковцах и доживал свои последние годы старенький иеродиакон. Соседи очень любили этого простого и доброго старичка за его чистую и искреннюю душу и ласково называли «дедушкой», однако никто из них и не догадывался, что он — монах.

**Здесь все молчат, свершив переселение.
Иначе бы, возвысив голос свой,
Они б сказали многим в обвинение:
Вы опоздали, люди, с добротой**

Иду дальше... Случайно взор останавливается на небольшом металлическом кресте, давно перекосившемся и вгрузшем в землю. На табличке нет фамилии, лишь надпись — «Протоиерей Димитрий 1884–1936». Кто был этот служитель алтаря Господня — Бог весть. Помяни его, Господи, во Царствии Твоем!

А вот и любимые многими верующими полтавчанами могилки игуменов Иоанна (Котляревского) и Нектария (Голубоярова), иеромонаха Гурия и монаха Василия.

Отца Иоанна многие помнят в Полтаве. Еще живы его духовные чада и несколько монахинь, постриженных им в Матвеевском скиту недалеко от с. Писаревщина Диканьского района, — именно там нашли приют сестры Свято-Троицкого Великобудышанского монастыря после разорения безбожниками их родной обители.

Могила игумена Нектария появилась рядышком сравнительно недавно — в 1995 г. Отец Нектарий долгое время был бессменным настоятелем Вознесенского храма в с. Зуевцы Миргородского района — одного из немногих сохранившихся в годы безбожия типового деревянного храма со старинными иконами и на удивление патриархальным укладом приходской жизни. В 90-е годы прошлого столетия уже тогда старенького настоятеля сменил новый священник, а храм вскоре сгорел по невыясненным причинам, как свеча, оставив после себя пепелище. Известие о гибели храма уложило на одр болезни

отца Нектария, и свои последние месяцы больной старец доживал в Полтавском Крестовоздвиженском монастыре.

Точных сведений о иеромонахе Гурии и монахе Василии история не сохранила,

ведь время имеет свойство стирать память о людях. Кресты на их могилах поставили гораздо позже, поэтому ни дат, ни фамилий нет. Написано только: «Блаженная память иеромонаху Гурию» и «Блаженная память монаху Василию». Очевидно, они тоже были из числа последней братии Полтавского монастыря перед его разорением в 1923 г.

Об отце Гурии мне когда-то рассказывали, что в тот период, когда в безбожные годы в Полтаве не осталось ни одного действующего храма, он тайно, по ночам, в домах верующих горожан совершал крещения младенцев, связывал узами церковного брака молодоженов, предавал христианскому погребению покойных, принимал последние

исповеди умирающих. Полтавчане считали отца Гурия прозорливым и в тайне очень почитали его.

**Приходит время,
и душа-невольник
Выходит на свободу наконец.
Пусть тело без неё —
всегда мертвец,
Но мне приятней говорить
«покойник»**

Монах Василий — скромный труженик, несший послушание в монастыре и тихо скончавшийся. Говорят, что при жизни он не пользовался ни особым почетом, ни уважением, однако же это не мешало ему творить подвиг личного благочестия. И Господь Сам прославил Своего смиренного раба. Случилось так, что когда отец Василий умер, в обители по каким-то причинам оказалось великое множество верующих. А потому и отпевание тихого и простого монаха, никогда не искавшего людской славы, совершалось пышно и торжественно, при огромном стечении богомольцев. Дивны дела Твои, Господи! А еще я слышал, что одним из послушаний отца Василия было смотреть за порядком в усыпальнице монастыря возле гробниц с нетленными останками святителей Афанасия (Вольховского) и Амвросия (Серебрянникова). Святые в долгу не бывают...

Пробираясь далее по узеньким, поросшим сорняками тропкам среди старых деревьев и не менее старых, кое-где уже упавших оградок. Останавливаюсь у неизвестной мне доселе могилы. На кресте значится: «Протоиерей Платон Лободовский». Позже я отыскал в архиве Полтавского епархиального управления личное дело этого священника. Из послужного списка узнаю: он окончил Полтавскую духовную семинарию еще в 1895 г., свыше 30 лет был настоятелем Покровского храма с. Водяная Балка Диканьского района, начав там свое служение еще до революции. В 1930 г. репрессирован, отбывал ссылку на Севере. В 1944–1953 гг. — второй священник Спасо-Преображенского

о старому кладбищу

кафедрального собора Полтавы и духовник городского духовенства. Представился ко Господу 11 мая 1956 года. Давая характеристику отцу Платону, приснопамятный епископ Полтавский Палладий писал: «Благоговейный, безукоризненно чистый совершитель Таин Божиих».

Есть на этом кладбище и еще одно удивительное место. На небольшом участке — более десятка небольших металлических крестов, окрашенных зеленой краской. Это могилы монахинь Полтавского Крестовоздвиженского, уже женского, монастыря, подвизавшихся в обители в 40–50-е года минувшего столетия. Их имена сохранились в монастырском синодике, но где чья могила — неизвестно, т. к. кресты стоят без табличек и надписей. Здесь покоятся схимонахини Алевтина, Глафира, Лидия, Мария, Минодора, монахини Антония, Параскева, Дионисия, Феофания, Митрофания, Херувима, Харалампия. Дожидаются здесь всеобщего воскресения и Пришествия Небесного Жениха эти невесты Христовы подобно мудрым девам из евангельской притчи.

*Здесь внемлет всё дыханию покоя.
И я порой невольно замечал,
Что даже время в беге не такое,
Где души оставляют свой причал*

Заканчиваю я свою прогулку по старому кладбищу возле дорогой моему сердцу могилы священника Сергея Аврамова. Этого пастыря мне посчастливилось знать лично, точнее сказать, я видел его всего лишь раз, но эта встреча осталась в моей душе навсегда и в некотором смысле стала судьбоносной.

*Прохожий, помолись над этою могилой;
Он в ней нашел приют от всех земных тревог;
Здесь все оставил он, что в нем греховно было,
С надеждою, что жив его Спаситель-Бог*

Был 1999 год. Я, тогда еще школьник, пришел к поздней Литургии в Макариевский собор и, пройдя в среднюю часть храма, увидел, что несколько послушников держат под руки старенького священника, помогая ему спуститься по ступенькам от чудотворной Горбаневской иконы Божией Матери (ему трудно уже было передвигаться самостоятельно). Подошел под благословение. Батюшка, благословив, обняв и поцеловав в голову, ласково сказал: «Иди, сынок, в семинарию, священником будешь». Эти слова отца Сергея стали в моей жизни пророческими. Позже, в марте 2000 г., в газете «Полтавский православный листок» я прочел статью священника Георгия Зверева (ныне епископ Новокаховский и Генический Филарет), из которой и узнал о смерти батюшки, а также о его нелегком жизненном пути. Сын и внук священника, всю жизнь посвятивший медицине, врач тела человеческого, на склоне своих лет, уже после 80-ти, стал врачом еще и человеческих душ, приняв священный сан. Умер батюшка после продолжительной болезни, немного не дожив до девяностолетия... Умирал со словами: «Слава Богу за все!», как когда-

то великий вселенский учитель святитель Иоанн Златоуст. Сейчас, всякий раз бывая на старом Монастырском кладбище, я спешу на могилу приснопамятного отца Сергея, чтобы совершить заупокойную литию. Пою в тиши и одиночестве... Нет, не в одиночестве! В эти минуты сердце чув-

ствует — батюшка здесь, рядом, слышит... И Господь, надеюсь, слышит. Здесь, на кладбище, — разные судьбы, разные памяти, разные времена... Разные причины смерти, разная жизнь... Объединяет всех одно — место упокоения. Молчаливое и грустное, заставляющее петлять между оградками, останавливаться, задумываться...

*Миритесь с Богом, —
говорит Писание,
И злого не желайте
никому,
Чтоб для живых
звучало пожелание
Сердечное:
«Мир дому твоему!»*

Постой, спешащий человек, взгляни на эти могилы... Ведь время уходит немолимо... Но людям невдомек. Нам нет дела до отеческих гробов, как зачастую нет дела и до собственной души. Заработать, прокормить, успеть, обеспечить... Поезд мчит на всех скоростях. А кладбище молчит. Хотя каждая могила может рассказать тем, кто слышит, гораздо больше, чем все книги вместе взятые...

Иеромонах Афанасий (Бедный).

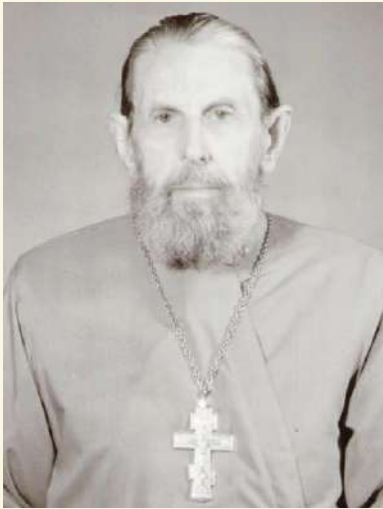
Могилы иеродиакона Феоны (Яцюры), ахиерископа Николая (Пирского), епископа Илариона (Юшенова) на Монастырском кладбище Полтавы.

Преосвященный Иларион (Юшенів).

Игумен Иоанн (Котляревский).

Священник Сергей Аврамов.

Игумен Нектарий Голубояров.

Протоиерей Платон Лободовский.

Нам известно очень мало о святом Румвольде (также Румбольд, Румвальд, память 3/16 ноября (преставление) и 28 августа / 10 сентября (перенесение мощей)), жившем в VII веке. И это не потому, что о нем сохранилось мало письменных свидетельств, как это часто бывает, а потому, что он умер, когда ему было всего три дня от роду. Имя святого Румвольда впервые упоминается в древнем английском календаре, датированном примерно 1000 годом, а самый ранний из семи говорящих об этом святом документов, относящихся к позднему средневековью, датируется примерно 1100 годом. Подробности, которые передает этот документ, свидетельствуют о том, что он опирается на ранние предания.

Святой Румвольд родился около 650 года (возможно, в 653 году), когда большая часть Англии, хотя и шел процесс христианизации, все еще была погружена в язычество. Мать святого Румвольда была христианкой и дочерью воинствующего язычника короля Пенды Мерсийского, убитого в ноябре 654 года в битве недалеко от города Лидс (королевство Мерсия занимало нынешний район Мидлендс — территория Центральной Англии вокруг города Бирмингем). Пенда был виновен в гибели первых двух христианских правителей королевства Нортумбрия — святого Эдвина в 633 году и святого Освальда в 642 году, а также благочестивого христианского короля Восточной Англии Анны в 654 году. Отцом святого Румвальда был, вероятно, Этельвальд — правитель Дейры (графство Йоркшир) и сын уже упоминавшегося нами святого короля Освальда (в именах трех поколений членов этой королевской семьи есть корень -вольд (или -вальд), что значит «сила»: Освальд, Этельвальд, Румвольд; в древней Англии один и тот же корень в именах членов семьи повторялся из поколения в поколение). По словам преподобного Беды Достопочтенного, Этельвальд был мятежником, связанным с королевством Мерсия, и правил как марионетка Пенды. Отец Этельвальда принял мученическую смерть от своего собственного тестя. Как бы странно это ни казалось, но династический брак с дочерью языческого короля в то время был логически оправдан: он должен был послужить установлению мира и единства между двумя соперничавшими соседними королевствами. Промыслительно, что дочь язычника Пенды, искренняя христианка, обратила в христианскую веру своего мужа — бывшего язычника Этельвальда, сына святого короля и мученика Освальда. И это не удивительно, поскольку в то время все общество так же, как и отдельные семьи, было разделено на христиан и язычников.

Однажды осенью приблизительно 650 года эта королевская и уже христианская чета отправилась в путь из Йоркшира (историческое графство в северной Англии) на юг. Мерсийская принцесса, носившая в чреве первенца, собиравшая вместе с супругом и его свитой проведать своего престарелого отца. В середине VII века такого рода

Святой Румвольд, покровитель убиенных младенцев

Каждые две минуты в Украине убивают младенца в результате аборта... Каждый час — 29 детей... В день убивают около 700 нерожденных человек... За год — около 300 тысяч! А всего за годы независимости в Украине было сделано свыше 30 миллионов аборт — это своего рода новый геноцид. К сожалению, мы не можем писать иконы этих безымянных мучеников, пострадавших от эгоизма наших современников и крещенных собственной кровью в этот век нового избиения младенцев. Но возможно написать икону одного из их святых покровителей — святого Румвольда, жившего, подобно нам, в то время, когда христианство и язычество существовали бок о бок. Кто же был этот святой?

Предлагаем прочитать о нем в материале протоиерея Андрея Филлипса (www.pravoslavie.ru).

поездка могла иметь политический характер. Возможно, чета искала убежища: в 651 году Дейра — королевство Этельвальда — была отвоевана у Нортумбрии. Королевская чета и их свита, двигаясь на юг по римской дороге, прибыли в римо-британское поселение Уолтон (в нынешнем графстве Нортгемптоншир). Отсюда им предстояло двинуться на восток к мерсийскому королевскому дворцу. Уолтон, находящийся в миле от бывшей деревни Саттон, расположен также рядом с городом Банбери, что на границе графств Нортгемптоншир и Оксфордшир. Из-за событий, случившегося здесь, деревня Саттон впоследствии была переименована в Кингс-Саттон. Здесь принцесса во время остановки в пути и родила ребенка в наскоро сооруженной палатке. Примечательно, что младенца крестили сразу после рождения. Почему же Крещение совершили над ним так скоро? Возможно, причиной было то, что ребенок родился больным. Но представляется более вероятным, что родители решили крестить младенца, пока его дед, язычник Пенда,

не воспротивился этому. В источниках позднего средневековья, к сведениям которых, однако, надо относиться критически, говорится, что святой Румвольд уже через несколько часов после своего рождения трижды провозгласил себя христианином (еще не будучи крещеным!), попросил себя окрестить, сотворил чудо (перед Крещением!), свободно цитировал Священное Писание, Символ Веры святого Афанасия, а во время своего Крещения сам произнес потрясающую проповедь и изрек пророчества о тех местах, где будут впоследствии лежать его мощи. Согласно источникам, мальчика крестили с именем Румвольд. Во время Таинства был прочтен Символ Веры святого Афанасия Александрийского. Иерея, совершавшего Таинство, звали Видерин, он, скорее всего, служил при королевском дворе. Крестным отцом Румвальда стал другой священник, по имени Эдвольд. Затем, как это всегда совершается в Православной Церкви, младенца причастили Святых Христовых Таин, а потом была произнесена проповедь на текст из Священного Писания о необходимости христианской добродетели. Румвольд умер на третий день — 3 ноября — и был похоронен своим крестным отцом.

Разумеется, трехдневный младенец был чист и безгрешен, над ним за три дня совершили три Таинства: Крещение, Миропомазание и Причастие. Но, кроме того, все средневековые источники сходятся в том, что в эти три дня короткой жизни святого Румвальда произошло чудо — он заговорил. По меньшей мере, младенец, согласно каждому из источников, произнес: «Я христианин». Если это действительно было так, то становится понятным, почему Румвальда признали святым и почему он сыграл столь важную роль в истории Англии того времени. Это чудо, совершенное по воле Божией внуком такого яростного язычника, как Пенда, должно было дать огромный толчок к христианизации Центральной Англии в VII веке. И это совсем не совпадение, что сразу после смерти Пенды его

королевство Мерсия приняло христианскую веру.

Через год после преставления святого Румвальда священник Видерин перенес его мощи в окрестности большой деревни под названием Брэк-ли, ныне в Нортгемптоншире. Здесь, как и в Кингс-Саттоне, существовал святой источник. Еще через два года мощи святого Румвальда перенесли в расположенное неподалеку крупное селение под названием Бакингам, где вскоре появился третий источник святого Румвальда, в его честь была названа улица. Здесь мощи покоились в раке вплоть до Реформации, к ним приходили многочисленные паломники, от них происходили чудеса. Святой со временем получил прозвание «святой Румвольд (Румвальд) Бакингамский». Почитание святого Румвальда распространилось на территорию современных графств Бакингамшир и Нортгемптоншир. Во имя святого младенца, славного своими чудесами исцелений, было освящено шесть средневековых храмов: один находился поблизости, в местечке Ольстроп в Нортгемптоншире, другой — в Колчестере графства Эссекс, по одному в Кенте, Дорсете и Линкольншире, а еще один — в Ромальдкерке графства Йоркшир. В последнем из этих графств до сих пор существует местечко Ромбальдс-Мур, связанное со святым. На юге Англии, близ Чичестера, некогда существовал населенный пункт Румбольдшайк, а в городе Фолкстон, на востоке страны, рыбаковы призывали святого Румвальда в своих молитвах и не ложились спать в «Румболову ночь». Помимо этого, во многих городах улицы назывались в честь святого Румвальда: название «улица святого Румбальда» не является в Англии редкостью. Младенец был отмечен в календарях многих святителей и монастырей, например в календаре святителя Дунстана, но после 1110 года его почитание прекратилось. Еще в XII столетии в календарях в Швеции, куда бежали из Англии после нормандского завоевания многие англо-датские клирики, его память была отмечена. Что же могло послужить

столь широкому почитанию? Одним из правдоподобных объяснений будет следующее: один из первых епископов Йорка, проводивший много времени в странствиях, святитель Вилфрид (633–709) распространил почитание святого. Это было возможным не только на его епископской кафедре в Йорке, но и в Линкольншире, где существующая и ныне церковь во имя святого Румбальда освящена в Сток-Доиле, расположенном лишь в миле от основанного святителем Вилфридом монастыря в Онгле. Будучи апостолом Сассекса (королевство южных саксов), святитель Вилфрид принес сюда почитание святого Румвальда. Из Сассекса оно могло распространиться на запад в Хемпшир (где фамилия Румбольд является весьма распространенной) и Дорсет, а также на восток, в Кент. А давно уничтоженная церковь святого Румвальда, стоявшая на главной улице Колчестера графства Эссекс, была, возможно, разрушена во время возвышения Мерсии над Эссексом во второй половине VIII века при мерсийском короле Оффе. В Боксли была статуя святого Румвальда, которую выносили по праздникам, по преданию, человек, не сохранивший целомудрия, не мог её поднять. Во время Реформации она была сожжена. В Фолкенстоуне святой младенец почитался как покровитель местного прихода, и поскольку его почитание было весьма распространено среди рыбаков, было принято в народе приносить в день его памяти рыбу в качестве дара в храм.

В 2000 году была составлена православная служба святому Румвольду. На старом церковном кладбище в Бакингаме сохранился мемориал, на котором написано: «Рядом с этим местом в старой церкви Бакингема хранилась рака с мощами святого младенца Румвальда, который жил и умер около 650 года».

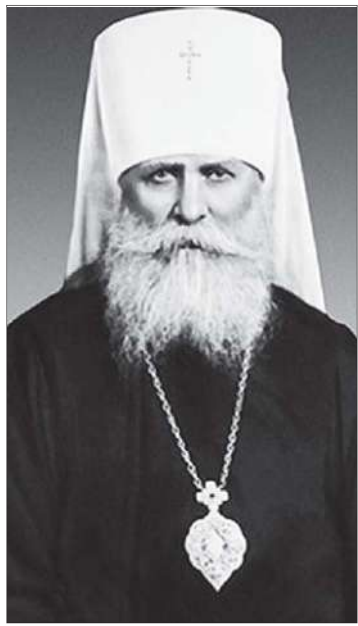
Таким нам представляется житие святого Румвальда. Чистый и безгрешный младенец, родившийся в Англии на пересечении границ трех графств — Нортгемптоншир, Оксфордшир и Бакингамшир, воспринявший всего за три дня три Таинства, святой Румвольд стал настоящим объединителем королевств и крестителем Центральной Англии. И сегодня этого невинного и святого младенца нельзя не почитать как покровителя и заступника всех невинно убиваемых каждый день младенцев в чудовищном геноциде под названием аборты.

Тропарь, глас 4.

Велико есть исповедание твое, святыи младице, и велия есть хвала тебе наша, яко зело дивитися нам. Славно бо твое проречение, научителю премудрости, и славен Дух, от Него же премудрость твоя низошла. Святче Румвольде, предстательствуй пред Христом Богом, да спасет души, яже еси сотворил.

Кондак, глас 2.

Три дня жития твоего животом воистину быша, родися с исповеданием Веры во устнех твоих, и по непреткновенном исповедании сия Веры словом и делом, возшел еси ко Отцу, святче Румвольде, чудесне младице, молися, да примем милость, в песнех воспевающая тя.

Митрополит Вениамин
(Федченков)

Продолжение.
Начало в № 6–10, 12 (2011).

Чтение Евангелия

Когда Господь явился на землю, что услышал и увидел Он? Стоны несчастных, слезы горя, мольбу об исцелении больных, страждущих от нечистых духов. «Помилуй нас, спаси нас!» — вот с каким воплем обращались к Нему прокаженные, слепые. Жена кровоточивая молча прикоснулась к краю ризы Христа Спасителя, хананеянка в скорби припала к ногам Его. Плач, стенания слышал Господь наш, проходя по городам и весям Палестины. Отзвуки этой скорби долетели до нас: в Божественной литургии слышатся тоже стоны несчастных, больных, обремененных. Они долетели до нас, как эхо, отго-

лосок, в некоторых песнях. И в Божественной литургии, после чтения Евангелия, много, много раз повторяют: «Господи помилуй» в сугубой ектении.

Чтение Евангелия есть как будто проповедь Самого Господа, потому что Евангелие есть слово Самого Господа Иисуса Христа. Он Сам говорит устами священнослужителя. Поэтому перед чтением Евангелия священник, благословляя диакона, молится: «Да даст тебе Господь глагол, благовествующему силою многою» — не своею силою, а Божественною силою Господа Иисуса. Древний обычай, оставшийся кое-где и теперь, подводить детей к амвону во время чтения Евангелия объясняется тем же

взглядом на Евангелие, как на Самого Христа. Диакон, читающий Евангелие, есть как бы труба, через которую возвещает слово Свое Спаситель наш.

На Востоке и в Греции чтение Евангелия происходит особенно торжественно и умирительно: там во время пения ангельского славословия «Аллилуиа» Евангелие обносится вокруг всей церкви, чтобы все могли поклониться являемому в мир Сыну Божию. Одни из молящихся падают на колени пред грядущим Христом, другие склоняют голову перед Ним. Обойдя храм, диакон поднимается на возвышение у северных врат. Там устроен орел парящий, и на распростерты крылья по-

лагает диакон Евангелие при чтении.

Чтение Евангелия — проповедь Спасителя, Который для спасения людей явился в мир. Поэтому вслед за чтением Евангелия вспоминаются чудеса и исцеления Христа. Слепые кричат: «Спаси нас, Сыне Давидов!» Хананеянка просила: «Помилуй дочь мою», а кровоточивая жена молча прикоснулась к краю одежды Спасителя.

Все шли к Нему, все взывали о помощи. И в Божественной литургии, после чтения Евангелия, возглашается особенно усиленная молитва, сугубая ектения, так как «Господи помилуй» поется по три раза.

Литургия верных

Чтением Святого Евангелия заканчивается Литургия оглашенных и начинается Литургия верных. Так называется она потому, что эту часть Литургии могли слушать только одни принявшие Крещение. Все остальные — оглашенные, то есть готовящиеся к принятию Таинства Крещения, кающиеся — оставляли храм. Вот почему перед началом этой части Литургии возглашается ектения об оглашенных, во время которой священник тайно творит молитву о них.

После ектении раздается с амвона голос: «Оглашенные, изыдите» и т. д. В древние времена все оглашенные при этом возгласе оставляли храм. Теперь этот возглас имеет для нас другое значение: им мы приглашаемся взглянуть в свое сердце, все ли там приготовлено для принятия грядущего Господа, к самому торжественному моменту Литургии. «Оглашенные, изыдите» — для нас означает теперь требование изгнать все помыслы, все земное, чтобы встретить Царя Славы.

Помыслы постоянно владеют нами. Одни устраивают в нашей душе куплю-продажу, вносят в нее шум и смятение, как на рынке; другие устраивают собрания и совещания, вносят те или другие рассеяния. Третий разряд мыслей — вбежавшие случайно, незаметно. Все эти мысли нужно изгнать. Проверить себя нужно, верны ли мы Христу, не оскорбили ли Его, не ушли ли от Него. Вслед за этим оставшиеся верные готовятся усиленною молитвою к наступающему торжественному моменту богослужения.

Чтобы легче и не рассеянно стоять Литургию, старайтесь так молиться.

Во время часов поминайте усопших и живых. Это поминовение вознесется с поминовением священнослужителя и даст великую отраду душам поминаемым. Здесь не имеет значения, поминаешь ли в ал-

таре, или около жертвенника, или около двери алтарной, или среди церкви, а все равно. Господь всюду слышит.

Когда начинается Литургия словами: «Благословенно Царство», помолись о том, чтобы сподобил и тебя Господь Царства Небесного.

Во время первой, мирной, ектении помолись, чтобы дал тебе Господь мир Свой на сегодняшний день. Ничто так благотворно не действует на душу, как мирное состояние. Врагу спасения оно особенно досадительно, ему всячески хочется нарушить его, вывести человека из мирного устроения, ввести ссоры, злобу, досаду, ропот. Оттого, молясь о ниспослании мира на душу, чувствуй себя, как дощечка среди бушующих волн, почувствуй свою беспомощность и проси помощи у Господа.

Затем поют антифоны. В это время священнослужитель читает молитвы о сохранении Церкви, и ты помолись о том же, а также чтобы Господь избавил то место, в котором ты живешь, от неверия, ереси, разделения.

Пред малым входом читает священнослужитель молитву, в которой есть слова: «Сотвори со входом нашим входом святых

ангелов быти, сослужащих нам». В это время наполняет церковь бесчисленное множество ангелов. И ты помолись ангелу, твоему хранителю, чтоб он встал около тебя и помолился с тобою: «Святой ангел хранитель, помилуй меня и посети меня».

Во время чтения Апостольского послания и Евангелия невидимо для нас возжигаются ангелами бесчисленное множество свечей. Священнослужитель читает молитву: «Возсияй в сердцах наших, Человеколюбче Владыко, Твоего Богоразумия нетленный свет, и мысленные наши отверзи очи во Евангельских Твоих проповеданий разумеение». В это время помолись, чтобы и тебе послал Господь Свой Божественный свет и воссиял бы он в сердце твоём.

Следующая ектения — сугубая, когда на каждое прошение хор поет: «Господи помилуй» трижды. Эта ектения представляет всю земную жизнь Господа, когда за ним шли толпы народа с воплем: «Помилуй нас». Проведи перед глазами всех: и хананеянку, и слепца, и прокаженного — и всю душою припади ко Господу, почувствуй себя прокаженным, бесноватым, слепым.

Вцепись мысленно в край ризы Господа, умоляй о помощи, помиловании. Тут хорошо повергнуться ниц перед иконой. Возглас после ектении дает надежду, что услышит Господь твой вопль по велицей милости Своей. «Яко милостив и Человеколюбец Бог еси и Тебе славу воссылаем, Отцу и Сыну и Святому Духу».

Во время ектении об оглашенных помолись о неверующих. Может быть, есть у тебя родные или знакомые неверующие. Помолись, чтобы Господь смиростивился над ними и просветил души их светом веры. Затем поблагодари Господа за то, что ты сам лишь по Его Промыслу находишься в числе верных.

Херувимская песнь есть молитва Господа в Гефсиманском саду. Здесь проводи пред собою весь Гефсиманский подвиг Господа. Его молитву до пота кровавого, Его страдания за грехи людей. Вспомни, что ты прошел перед глазами Господа со всеми твоими падениями и грехами, почувствуй, что за тебя пострадал Господь в ту ночь. Особенно познай полное свое недостойнство — чем ты платишь Господу за все, что Он тебе сделал, — и проси Его помилования. И как Господь

был Сам послушен воле Отца Своего, так и ты вручи себя в волю Господа и решишь терпеливо нести посланный тебе крест.

Во время великого входа, изображающего распятие Господа, проси Его помянуть во Царствии Своем и тебя. При возгласе: «Мир всем», изображающем вход Господа во ад для спасения почивших и находившихся там до Его пришествия, помолись так: «Вниди, Господи, во ад души моя и спаси мя».

Когда услышишь возглас: «Возлюбим друг друга, да единомыслием исповемы», помолись, чтобы Господь вложил в тебя святую любовь и дал любить всех, особенно же тех, кого ты не любишь или обижаешь, и тех, кто тебя обижает и не любит.

По возгласе: «Станем добре, станем со страхом...» помолись, чтобы Господь вложил в тебя страх Свой, чтобы всегда помнить присутствие Господа.

По возгласе: «Благодарим Господа» особенно благодари. В это время священнослужитель читает молитву, где вспоминаются все благодеяния Господа к людям, и благодари за них и за совершаемую Литургию. И тут каждый обязан за это благодарить и, в частности, за то, что Господь лично его какими милостями осыпал.

Во время «Тебе поем» надо вспоминать грехи свои, особенно тяжкие, и просить прощения за них у Господа.

Если так простоишь Литургию, со всем вниманием и усердием, то непременно получишь пользу. Нет ничего на земле драгоценнее Божественной литургии. Если собрать драгоценности всего мира, выкопать все золото, все драгоценные камни, достать со дна моря весь жемчуг и положить на одну чашу весов, а на другую — Литургию, совершенную простым сельским священником в самом бедном сельском храме, то чаша весов с Божественной литургией перетянет.

Продолжение следует.

О сокровище, скрытом в поле

Если притча о закваске говорила о сокровенном, преображающем действии Евангельской проповеди и благодати Божией на отдельные личности, то следующая за ней притча о сокровище, скрытом в поле, рассказывает о воодушевлении и радости, которые непременно испытывает человек, когда его сердца касается Божественная благодать. Эту притчу нам сохранил один только Матфей: «Царство Небесное подобно сокровищу, скрытому на поле, которое, нашедши, человек утаил, и от радости о нем идет и продает все, что имеет, и покупает поле то» (Мф. 13: 44).

Протоиерей Виктор Потапов

Притча о сокровище, скрытом в поле, показывает величайшую, ни с чем не сравнимую ценность благодати Царствия Божия, ради которой следует пожертвовать всеми земными благами, чтобы приобрести это сокровище.

В древности был обычай прятать свои сокровища во время войны или в период народных бедствий в тайном месте, чтобы потом можно было их найти. Нередко бывало, что кто-нибудь другой находил это место и пользовался кладом, как собственным. О таком обретении клада и говорит Христос в Своей притче.

В притче о сокровище мы читаем о том, что человек, обрабатывающий, пахавший поле, находит скрытое в нем сокровище. Он радуется находке, но хранит ее в тайне, и, надеясь воспользоваться ею, тщательно опять скрывает ее на поле, чтобы кто-нибудь другой не нашел клад, и идет продает все, что имеет, и покупает поле. Теперь он хозяин поля и имеет право на сокровище.

Под «сокровищем» Христос имеет в виду Евангелие и нравственную жизнь, которую оно проповедует и которая поддерживается благодатью Божией, пребывающей в Церкви. Евангелие есть подлинное сокровище, в сравнении с которым все земные блага ничтожны. Евангелие лучше золота и серебра, дороже всего мира. Человек может приобрести весь мир, но без нравственной жизни по Евангелию он ничто. И наоборот — богат тот, кто следует Евангелию, хотя во всем остальном он беден.

Притча о сокровище, скрытом в поле, говорит об одном из видов духовного опыта, или путей в Царство Божие, — о неожиданном откровении Божией благодати, ведущем к Богу. Примером внезапно находящихся сокровищ, которое было скрыто от них, могут служить язычники, впервые услышавшие проповедь апостолов об Иисусе Христе и через эту проповедь познавшие, что исполнение воли Божией

есть единственное средство для вступления в Царство Небесное. Озаренные проповедью апостолов, многие язычники бросали все, что раньше привязывало их к земной жизни, и этой ценой приобретали себе величайшее сокровище во Христе.

Другой пример неожиданного нахождения сокровища мы видим в книге Деяний святых апостолов. Так, в день Пятидесятницы, сразу после сошествия Святого Духа на апостолов, Петр выступил с пламенной проповедью, обращенной к многочисленным паломникам, собравшимся на праздник в Иерусалиме. «Услышав это, они умилились сердцем и сказали Петру и прочим Апостолам: что нам делать, мужи братия? Петр же сказал им: покайтесь, и да креститесь каждый из вас во имя Иисуса Христа для прощения грехов; и получите дар Святаго Духа. <...> Итак охотно принявшие слово его крестились, и присоединились в тот день душ около трех тысяч. И они постоянно пребывали в учении Апостолов, в общении и преломлении хлеба и в молитвах» (Деян. 2: 37–38, 41–42).

У слушателей слов апостолов в тот судьбоносный день Пятидесятницы пробудилась совесть, смягчилось сердце, они осознали свою грехов-

ность и бессилие и увидели в учении Христа свет, жизнь и спасение. Евангелие стало для них сокровищем. Но оно скрыто и не известно тому, кто только ушами слушает Евангельское благовестие и до сердца которого оно не доходит. Человек, о котором говорит притча о сокровище, быть может, сотни раз проходил по тому месту, где долгие годы лежало сокровище, не подозревая, что оно было так близко, пока не открыл его. Точно также многие слушают Евангелие годами и не видят в нем сокровища, пока не проникнет оно в их сердце благодаря слову пастыря или духовного друга.

Когда Евангелие коснется сердца, только тогда возможна нравственная перестройка человека. При этом все другое, кроме души, теряет свою важность, ибо Благая Весть о спасении через Иисуса Христа считается важнее всего. Человек, о котором говорит притча, продал все, что имел, и купил поле, где лежало сокровище. Святой Григорий Двоеслов пишет о том, какой ценой приобретается Небесное сокровище: «Для него не существует цены определенной. Всякий человек должен отдать за него все, что имеет. Апостол Петр отдал сети и получил Царствие Небесное. Вдовица отдала две лепты. У кого миллионы —

пусть отдаст миллионы, а у кого ничего нет — пусть отдаст произволение».

В сокровище Евангелия скрыта блаженная вечная жизнь. Надо только найти сокровище, чтобы воспользоваться им. Но где же его искать, на каком поле? Вот как на это отвечает, с присущим ему красноречием, митрополит московский Филарет (Дроздов): «Мало ли где! Например, на поле уединения и благоговейного безмолвия, на поле целомудрия и воздержания: только ничего не жалея, чтобы возобладать таким полем, и найдешь сокровище. Но особенно близкое и для всех доступное поле, — продолжает он, — в котором сокровенно положено сокровище благодати, есть Церковь. Какое сокровище скрыто в ее священных собраниях! В них скрыто присутствие Самого Христа Господа, а в Нем скрыты все сокровища всех прочих даров ведения (Кол. 2: 3), равно и сокровища всех прочих даров духовных и Божественных. Какое сокровище в молитвах, славословиях Церкви! В них дышит благодать пророков, апостолов, святых; в них наипаче Сам Дух Святой ходатайствует за нас воздыханиями неизреченными (Рим. 8: 26). Какое сокровище в чтениях Евангельских! Та же сила, которая, исходя в слове Христовом, прогоняла бесов, исцеляла недуги, воскрешала

мертвых, просвещала светом Божественным, пребывает и ныне в Его слове, в Его Евангелии. Какое сокровище в Таинствах, и особенно в Таинстве Тела и Крови Господней! В нем скрыта вечная жизнь с ее неисповедимыми благами, по реченному от Господа: «Ядущий Мою Плоть и пьющий Мою Кровь, имеет жизнь вечную» (Ин. 6: 54). Надо только уметь воспользоваться такими сокровищами, а для этого надобно продать, то есть пренебречь, отвергнуть все, что имеешь, именно — твое самоудовольствие, твои страсти, твои порочные навыки, твои плотские желания, твою леность, твою невнимательность, твою рассеянность... Еще более близкое поле сокровища — это наш внутренний человек. Глубина, в которой скрыто сокровище, означает сердце человека. Сюда в Таинстве Крещения Дух Божий вдохнул невидимо и внес в Своем дыхании новую жизнь от Бога. Итак, сокровище положено на поле нашем, но каждый ли из нас обрел его? Если это скрытое сокровище мы глубже и глубже зарываем уметами и дрязгом помыслов и дел суетных, нечистых, беззаконных, то сокровище наше лежит без пользы, духовная жизнь наша в зародыше или обмороке...»

В притче говорится, что человек, который нашел сокровище на поле, утаил его, дабы его не потерять. Для духовной жизни это означает следующее: кто гордится дарами благодати, тот за свою гордость лишится обретенного им сокровища. Подобным образом и члену Церкви, получившему благодать Божию, следует в смирении беречь ее в душе. Все же смиренный человек, радуясь о Господе, не станет хвалиться перед всеми, а пойдет к близкому по духу человеку, чтобы поделиться своей радостью, своим богатством. Вот как об этой радости, о своем обращении ко Христу пишет блаженный Августин: «Как мне вдруг сделалось приятно обходиться без ничтожных забав, и я с радостью оставил то, чего прежде боялся лишиться! Ибо Ты удалил их от меня, Ты, истинная и высшая радость, Сам поселился во мне, Сладчайший всех радостей!»

Святитель
Иоасаф Белгородский

Брань честных семи добродетелей с семью грехами смертными,

проходящая в человеке-путнике всегда, особенно
в дни Святой Великой Четырнадцатницы,
описанная по порядку ее седмиц
поэтическим образом и ритмом 9 апреля 1737 года

Продолжение.
Начало в №8, 9, 12 (2011)

Войск Добра почетный муж,
именем Григорий,
Мудр и во спасенье душ
на советы скорый.
Ревностным и бодрым был
Фессалоник пастырь,
Здесь совет он предложил –
что на рану пластырь:
«Вот решение: чтоб мудрей
все дела поправить,
Надо нам письмо скорей
ко Царю составить.
О подмоге попросить,
ведь еще не скоро
Брань мы сможем завершить,
миновав позора.
Бой жестокий предстоит,
а у нас же люди –
Кто – изранен, кто – убит...
Как сражаться будем?»
Был за благо тот совет
всеми принят. Ясно.
А послать в Предвечный Свет –
с Девой прекрасной,
Той, с чьей песней не страшна
нам любая битва.
Деве благодать дана,
имя ей – Молитва.
В грамоте же той, что ей
воины вручили,
Вознести к Царю царей
вскоре поручили, –
Вдохновенные слова.
Смысл их постигаем
И, к духовной пользе, вам
честно предлагаем:

«Отец Небесный! С высоты
услышь нас благосклонно!
Как ранены мы, видишь Ты,
сынами Вавилона.
Мольбы Сиона дочерей
в их тяжком униженье
Прими и силою Твоей
спаси от поражения.
Да будет свергнута во прах
Тобой врагов держава,
И возгремит во всех мирах
Божественная слава.
Безмерную Твою любовь
привлечь к себе желаем
И со слезами вновь и вновь
моления воссылаем».

На Псалтири два крыла,
Здесь Молитва села,
В неба синь быстрей орла
от земли взлетела.
Лишь к столице высшей так
скоро воспарили,
Перед ней Небес врата
ангелы открыли.
В Первом Небе отдохнуть
дева восхотела,
И затем в дальнейший путь –
выше полетела.
Воспевая песнь Творцу,
Ангельские лики
Гостью вознесли к дворцу
Вышнего Владыки.
Там не раз к Царю войти
дева устремлялась,
Но – преграды на пути:
светом ослеплялась,
То от пеня дивных слов
глохла и немела,
То пред множеством чинов
глаз поднять не смела,
Ангелов сто тысяч здесь
в высоту взмывали,
Сладко трисвятую песнь
Богу воспевали.

Вот пред ней Селафиил –
Ангел появился.
Он по делу послан был,
и лишь возвратился,
Вдруг Молитву у дверей
он, увидя, встретил,
Расспросив, что нужно ей,
вежливо заметил:
«Я просил бы подождать.
Здесь не властно время.
Ведь Царя-Владыки Мать
правит нами всеми.
Перед Сыном только Ей
Бог дал дерзновенье
Возносить за всех людей
слезные моления.
Чтоб Господь мечте твоей
дал осуществиться,
Должен наш Архангел к Ней –
Гавриил – явиться.
Он во все века Ее
благостью славит
И прошение твое,
и тебя представит».
Молвив так, Селафиил
к выси устремился.
Вскоре же сам Гавриил
рядом появился.
Все спросив подробно, он
с лилий чудесной,
Благостью вдохновлён,
вшел в чертог Небесный.
Гостя, также райский цвет
взяв для приношенья,
Стала ждать в Предвечный Свет
свыше приглашенья.
Не замедлил Гавриил
к госте вновь явиться,
Тихим жестом пригласил
во дворец к Царице.
К Богородице в чертог
в тишине вступала
И, лишь перейдя порог,
на колени пала,
Здесь архангельский привет
Деве воспевая,
И душистый белый цвет
в руки подавая,
Возглашала и слова
своего напева:

«Прими же, о Мать,
Пречистая Панна,
Соцветие райское
благоуханно –
Сионских Тебе
дочерей приношенье,
Как в памяти верное
изображенье
Тебе в Благовещенье
ветви врученной,
Как знак вечной
девственности освященной.
Подобную той райской
ветви и ныне
Прими от меня,
Твоей верной рабыни.
Прими же, носившая
Бога во чреве –
Спасение падшей
праматери Еве.
Воздвигшая древнюю –
Новая Ева,
Прими, Пресвятая,
Пречистая Дева!»

Молвила, что брань идет
при потерях многих
И о том, что войско ждет
от Царя подмоги...
И примолкла, передав
битвы всей причину.
Дева Пресвятая, встав,
поспешила к Сыну.
Ангельских чинов полки

Есть ангел, который молится к Богу возносит

всюду ликовали:
С правой, с левой ли руки –
дивно воспевали.
Видя все, из высших Сил
Ангел ясноликий
У Престола возгласил:
«Пресвятой Владыко!
Вот выходит из дворца,
в путь к Тебе – Девица,
Всех Твоих созданий, Царь,
Мать и Царица!»
Царь же Сам для встречи встал
Матери Небесной,
Вышним Силам приказал
гимн воспеть чудесный.
Молвил, счастья не тая,
Сам слова привета:
«Прийди, Близняя Моя,
Голубица света!»
Мать в ответ: «Раба Твоя,
Мой Владыко, Сыне,
Утруждаю лишь Тебя
посещеньем ныне».
Взяв же за руку, с Собою
Деву в свете лика
На Престол Святейший Свой
усадил Владыка.
Мать же молвила тогда:
«Сын Мой, для решения
От земных Твоих солдат
прибыло прошение:
Присланная от земли,
от полков Сиона,
Ждет Молитва. Ей внемли,
Боже, благосклонно».
Царь тогда призвать велел
гостью в храм Небесный.
Хор же ангельский гремел
Трисвятою песней.
Лики рядом и вдали
ярче звезд блистали. –
Так посланницу Земли
Силы Неба ждали.
И, неся в руках своих
жертвы всесожжений
И в кадилах золотых
ладан драгоценный,
Подошла Молитва здесь
к Высшему Престолу
И Царю вручила весть,
преклонившись долу.
Царь же встать ей приказал
и, когда о битве
Все до точности узнал,
так сказал Молитве:
«Пусть обучатся теперь:
так нельзя гордиться!
Самоуверенны, поверь,
нужно лишь стыдиться.
И учить их Я вовек
правде не устану», –
Молвил Бог и Человек.
Тотчас Иоанну –
Тайновидцу Своему,
Он, вручив писанье,
Выразить в стихах ему
повелел посланье:
«Стадо малое Мое,
не пугайся ныне.
За смирение твое
в силе и святине
Дам победу Я тебе
над врагов толпою.
Слава – лишь Моя в борьбе
навсегда с тобою.
Только мужественно стой
за раба Господня.
Я – с тобой в войне святой
вечно, как сегодня».
С тем посланьем в дар – щиты,
укрепенье в битве,
Добродетелям святым
повелел Молитве
Передать. Самой же ей
перстень дал чудесный,
С властью – воссиять светлей

славою Небесной.
В знак, что помощью Своей
войск Он не оставит,
Крест – победы символ – ей
дал. Его поставит
В центре сил, среди полков,
чтобы в битве ярой
Быть пределом, и врагов
отражать удары.
Так Молитву одарил
Царь Своей десницей,
Как пылает свет зари
яркою денницей.
Дольше б, может, побыла
в Небесах Молитва,
Но час пробил: подошла
уж вторая битва.
Гостью с чество отпустив
к брани той великой,
Впереди Свой Крест нести
повелел Владыка.
Дева, на колени пав,
с Господом простилась,
Руки, ноги целовав,
в путь к земле пустилась.
Вот в обратном том пути
дивный строй пред нами:
Светлый ангел впереди
Крест несет, как знамя,
Вслед за знаменем святым
ангел, так же ярко,
Царские несет щиты –
воинам подарок.
И Молитва-госпожа
вслед послов небесных
Едет, в блеске возлежав
на крылах чудесных.
Мчались быстро, но пока
путь к земле их длился,
Добродетелей войскам
страх в сердца вселился
И помыслить допустил:
вдруг в сетях лукавых
Деву враг перехватил
на мытарств «заставах»?
И когда в тоске такой
горестно вздыхали,
Голос Госты дорогой
с неба услышали:
«Радуйтесь!» – И со всех мест,
ввысь направив взгляды,
Гостью вмиг узнав и Крест,
стали бодрей, рады.
Все светильники зажгли,
прочь изгнав печали,
Так Посланницу земли
весело встречали.
Ангел здесь Крест водрузил
меж Добра сынами
И пред строем возгласил:
«Вот – победы знамя!»

Стали вновь полки Добра
в радостной надежде,
Пред врагом отбросив страх,
сильными, как прежде.
Слыша клич, врага отряд
весь пришел в движенье,
Выбежав, узнать хотят:
«Что за возглашенье?
Кто с противной стороны
голос возвышает
И гвардейцев сатаны
сильно устрашает?»
Вдруг, увидев Крест, орда
в ужасе вскричала:
«Горе ныне нам! Беда!»
И гонцов послала
К Гордости самой – дать знать:

«Зря мы бой прервали.
Лучше вновь не начинать.
Нас противник свалит.
Ведь еще никто не бит,
а уже немеем,

В сторону, где Крест стоит,
глаз поднять не смеем.
Славным знаком те себя
крепко ограждают,
Наши силы истребят,
смело побеждают.
И пока поставлен Крест,
лучше уж не биться,
А из этих страшных мест
поздорову скрыться».

Враг покуда унывал,
в час рассветный, ранний,
Вестник сил Добра давал
новый клич ко брани.
Поутру солдаты тьмы,
с плачем, все ж решили:
Загребим погромче мы,
звуки чтоб внушили:
Мол, Креста не взял нас страх,
а затем направим
К ним послов и на словах
передать наставим,
Что хотя и трубный звук
слышали вы явно,
Не желая ран и мук, –
мир заключим славно!»
И вина своим полкам
дали власть напиться,
Чтобы, во хмелю пока,
внешне «укрепиться».
И напились. Только – что ж?
Враг, твой труд напрасен,
Ибо с нами – Бог – наш Вождь,
силам зла ужасен!
И хотя полк сатаны
бешено резвился,
Дикий страх сильней вины
в их сердца вселился.
И посол, что в их войсках
избран был для мира,
Не покой принес, но страх
сладостлюбцам пира.
И как солнце на закат
стало обращаться,
Добродетелей войска
начали прощаться
С Ангелами, что с небес
принесли Молитву,
С нею же – всесильный Крест –
знамя славы в битву.
Все Небесным существам
здесь поклон творили
И прощальные слова
с честью говорили:
«Возвращайтесь в Небеса,
ко стране великой,
Где поют о чудесах
ангельские лики.
Пусть надмирной высотой
стелется дорога
К трону Троицы Святой.
И молитве Бога –
Всех Творца – Ему судить,
что свершится ныне,
Чтоб врага нам победить,
дать конец Гордыне.
Божьей Матери тогда
вы от нас, убогих,
Как придете туда, –
поклонитесь в ноги.
И просите: в брани час,
в пламени суровом
Пусть хранит, как прежде, нас
под Своим покровом».
Миновал субботний день,
звездами блеснула
Ночь, покрыла землю тень,
и вся тварь уснула.
Лишь не спят врага войска:
в страхе нет покоя –
Так опасность велика
завтрашнего боя.

Неделя средняя Св. поста, в которую поклоняемся Честному Кресту

Продолжение следует.

Как-то летом один из древних печерских стариков, сторож монах Аввакум, заявил в трапезной после вечерних молитв, что больше не будет пускать в монастырь неправославных. Хватит! Ходят по обители то размалеванные дамочки-туристки под ручку с мужиками-безбожниками, от которых за версту разит табачищем, то коммунисты с баптистами, то новоявленные екуменисты, то мусульмане в обнимку с нехристями-жидами. Надо этому класть конец!

Братия не придала стариковскому ворчанию значения, но кто-то все же спросил:

— А как же ты отличишь, православный идет человек или нет?

Аввакум крепко задумался. Но ненадолго.

— А вот кто прочтет Символ веры, того я и пушу! А нет — гуляй за воротами, нечего тебе и делать в монастыре!

Все посмеялись над его словами, да и забыли. Но на следующее утро, когда монахи расходились после службы по послушаниям, они с удивлением заметили, что в монастыре непривычно безлюдно. Бродят и крестятся на храмы благочестивые паломники, знакомые бабки подходят под благословение, странники со своими узелками отдыхают после Литургии, юродивый бегаёт вокруг колодца. А вот обычные докучливые толпы туристов куда-то исчезли. Просто Святая Русь! Видно, правда отец Аввакум чудит, исполняет свое слово.

Так оно и происходило. С раннего утра, заступив на дежурство у Святых ворот, отец Аввакум у каждого входящего требовал прочесть Никео-Цареградский Символ веры, составленный отцами двух первых Вселенских Соборов в IV веке. Расчет был гениально прост: каждый воцерковленный православный уж точно знает этот текст наизусть.

С полшестого до десяти часов утра ни у одного из пришедших в монастырь с Символом веры проблем не было. А вот после десяти из Пскова подъехал первый туристический автобус. Само собой, никто из советских туристов экзамен у Аввакума выдержать не смог. Все только ругались да угрожали, стоя перед закрытыми наглухо воротами. Но для старого солдата отца Аввакума, закончившего войну с полной грудью боевых орденов и медалей, эти угрозы были просто смешны. Потом подъехал еще автобус. Потом подоспели и интуристы... Короче, к полудню у ворот обители собралась огромная разгоряченная толпа. Ее-то и увидел из окна своей черной «Волги» приехавший в монастырь на обед к отцу наместнику главный псковский надзиратель над всей церковной жизнью — уполномоченный по делам религий по Псковской области Николай Александрович Юдин.

В монастыре фамилию уполномоченного все подчеркнуто произносили как «Иудин». И не потому, что этот уполномоченный был хуже других. Просто любой надзиратель за церковной жизнью сам по себе был символом внешнего порабощения Церкви. Справедливости ради надо сказать, что Николай Александрович был довольно добродушный человек, много лет проработавший в органах, но не ожесточившийся от избытка власти. Но все же он был самым полноправным хозяином и решителем судеб всех проходящих по его ведомству священнослужителей. Любого священника он мог по своему усмотрению лишить так называемой регистрации, и тогда священник уже не имел права служить в храме. И это лишь самое малое. Неприязнь уполномоченного совершенно спокойно могла кончиться для батюшки набором всех тех неприятностей, которые имел воз-

Отец Аввакум и псковский уполномоченный

Архимандрит Тихон (Шевкунов)

«Несвятые святые и другие рассказы» — недавно увидев свет, эта книга архимандрита Тихона (Шевкунова), подготовленная издательствами Сретенского монастыря и ОЛМАмедиагруп, сразу завоевала любовь читателей. Бесхитростные на первый взгляд рассказы о жизни Псково-Печорского монастыря в советский период, а также о известных и неизвестных людях пронизаны светом любви. Они напоминают короткометражные фильмы — веселые, грустные, но всегда жизнеутверждающие.

можность обеспечить этот кадровый сотрудник КГБ тому, кого он считал бы опасным для советского строя. Поэтому все настоятели, не говоря уже о простых батюшках, являлись в кабинет уполномоченного по первому вызову.

Все, кроме наместника Псково-Печерского монастыря архимандрита Гавриила. Он был единственным, к кому, если надо было решить какое-то дело, Юдин приезжал сам. Почему так происходило? Думаю, потому, что наместник смог себя так поставить. И еще потому, что отец Гавриил был сильный и независимый наместник. И очень жесткий: если уж чего-то решал, то добивался.

Правда, некоторые ядовито предполагали, что уполномоченный Юдин ездит в монастырь «на ковер» потому, что у наместника чин выше. Но это были просто злые языки. Хотя, понятно, что в те времена наместники и настоятели не могли не иметь взаимоотношений с представителями государственной власти. Но об этом позже.

Увидев вопиющий беспорядок в своем «хозяйстве», Николай Александрович Юдин, конечно же, сразу вышел из машины. Быстро во всем разобравшись, он решительно пробрался сквозь

толпу к воротам и грозно забарабанил кулаком по старинным, окованным железом дубовым доскам.

— Кто там?! Ну-ка, открывай сейчас же!

— Читай Символ веры! — торжественно и грозно раздался из-за ворот глас монаха Аввакума.

— Что?!! — не поверил своим ушам уполномоченный. — Какой еще «Символ веры»? Открывай, тебе говорят!

— Читай Символ веры! — все так же непреклонно донеслось с той стороны.

У Николая Александровича от возмущения даже перехватило дыхание:

— Да ты кто такой?! Ты что себе позволяешь? Я — уполномоченный! Я — Юдин! Открывай сейчас же или пожалеешь!!!

— Читай Символ веры!

Этот возвышенный диалог продолжался минут десять.

Наконец, взглянув на часы, уполномоченный сдался:

— Открой, прошу тебя! Я уже на целых четверть часа к вашему наместнику опоздал. Представляешь, как он меня сейчас встретит?!

За воротами повисла пауза. Видно, отец Аввакум живо представил себе, что ждет этого несчастного.

— Да, тебе не поздоровится... — с пониманием вздохнул он. Но тут же неслыханно повторил: — Читай Символ веры!

— Да не знаю я этот ваш Символ веры! — взмолился уполномоченный. — Хоть что это такое?

Отец Аввакум снова крепко задумался и наконец принял решение.

— Ну, ладно, так и быть!.. Повторяй за мной!

И из-за ворот донеслись древние величественные слова Никео-Цареградского Символа веры.

— Верую! — возгласил Аввакум.

— Верую... — затравленно озираясь на туристов, выдал из себя уполномоченный.

— Во Единого Бога Отца!.. — торжественно продолжил Аввакум.

— Во Единого Бога Отца... — обреченно повторил Юдин.

— Вседержителя!

— Вседержителя...

— Творца Небу и Земли!

— Творца... Небу и Земли...

После того, как уполномоченный Совета по делам религий по Псковской области всенародно засвидетельствовал последний догмат, заключенный в великой молитве: «Чаю воскресения мертвых и жизни будущего века. Аминь», ворота приоткрылись и пропустили чиновника в монастырский двор.

Буквально испепелив взглядом своего инквизитора и выругавшись сквозь зубы, уполномоченный бросился к настоятельскому корпусу, где его в весьма раздраженном духе поджидал отец наместник.

— Что ж это вы, Николай Александрович, опаздывать решили? Я уж полчаса как вас поджидаю! — недовольно встретил он гостя.

— Да что обо мне?! — кинулся в атаку уполномоченный. — Это у вас тут невеста что творится! Поставили какого-то психически больного на ворота. Никого не пускает — требует от всех читать какой-то Символ веры! Там на площади автобусы, туристы!!! Иностранцы!!! Представляете, какой скандал сейчас начнется?

Тут уж и наместник заволновался. Он немедленно послал отца эконома разобрататься и навести порядок, а Аввакума сейчас же привести в наместничий кабинет на расправу.

Когда Аввакум вошел в обеденную залу, уполномоченный усилиями отца наместника, а также с помощью обильных яств и французского коньяка был несколько успокоен.

Увидев сторожа, отец наместник гневно привстал в креслах.

— Ты что там устроил?! Без благословения, самочинно порядки свои в монастыре наводишь?!

А вот самочиние — это действительно грех для монаха. Отец наместник здесь был совершенно прав. И Аввакум мгновенно этот свой грех осознал. Он решительно шагнул к столу и бросился отцу Гавриилу в ноги.

— Виноват! Прости, отец наместник!

— Убирайся вон, самочинник! — загремел над ним наместник и даже отпихнул Аввакума сапогом.

Уполномоченный мстительно торжествовал. Когда он уехал, наместник снова вызвал к себе Аввакума. Тот, лишь войдя, сразу повалился в ноги.

Но отец наместник вызвал его совсем не для выговоров:

— Ладно, молодец! На вот, бери! — добродушно проговорил отец Гавриил и сунул Аввакуму бутылку «Наполеона».

В тот вечер Аввакум и еще несколько старых монахов-солдат с удовольствием попробовали, что такое знаменитый наместнический коньяк.

Из книги «Несвятые святые».

Учитель доброты

Жил в позапрошлом веке грустный, добрый человек. Звали его Рихард фон Фолькманн (1830–1889). Был он знаменитым на весь мир профессором хирургии. Много разных методов лечения придумал он, с помощью которых раненых спасали от неминуемой смерти. До сих пор медицина пользуется его изобретением — антисептическим лечением ран. Но мало кто знал и знает, что профессор писал сказки и печатал их, скрываясь под псевдонимом. Как и в жизни, в них много несчастий и грусти, но конец у них неизменно счастливый. Даже грешник в аду получает утешение в одной из сказок Фолькманна...

Перед вами две его сказки из Лейпцигского издания 1909 г.

Ангельские крылья

Когда мать с дочкой гуляли по городу, люди часто останавливались и смотрели ей вслед. Девочка спрашивала маму, почему люди так смотрят.

— Потому что на тебе такое красивое новое платье, — отвечала мама.

Дома она брала свою дочь на колени, целовала, ласкала ее и говорила:

— Родная моя, если б ты знала, как я тебя люблю. Нет, никто не знает этого, даже твой отец. Ах, что с тобой будет, если я умру!

Прошло время, мать заболела и на девятый день умерла. Отец девочки так горевал и сокрушался, что упал на могилу и в слезах говорил:

— Почему меня не похоронили вместе с ней!

Однако он скоро утешился, и через год взял себе другую жену, прекрасную, юную. Она была похожа на добрую фею из сказки.

После смерти матери девочка все время сидела дома. Забиралась на подоконник и смотрела в окно. Там был виден кусочек синего неба. Совсем маленький, как носовой платок.

Друзей и подружек у девочки не было. Рассердившись, они всегда дразнили ее. И новая мама не брала ее с собой на улицу. А когда девочка попросилась однажды с нею, то новая мама сказала:

— Как ты глупа. Что подумают люди,

когда увидят меня рядом с тобой, такой бледной, худой и к тому же — горбатой. Лучше и не мечтай об этом.

Бедной девочке ничего не оставалось другого, как сидеть по-прежнему на подоконнике и молиться, смотреть на небо и думать о своей маме.

Настала зима, пришла и весна — на улице зазеленели листья, побежали ручьи, но горбатая девочка не могла этого видеть, она давно уже лежала в постели больная.

Как-то ночью ей приснилась мать. Она подошла к ней, взяла ее за руку и позвала к себе.

Наутро девочку нашли мертвой в постели.

Когда гроб с ее телом привезли на кладбище и готовились зарыть его в землю, никто не увидел, как с неба слетел ангел и сел возле гроба. Он постучал в крышку,

словно это была дверь. Тотчас вышла девочка к ангелу из темного ящика, и ангел сказал ей, что сейчас ответит ее к маме, на небо.

— А разве горбатых пускают на небо? — робко спросила девочка.

— Милое дитя, — улыбнулся ангел. — Кто сказал тебе, что ты горбата?

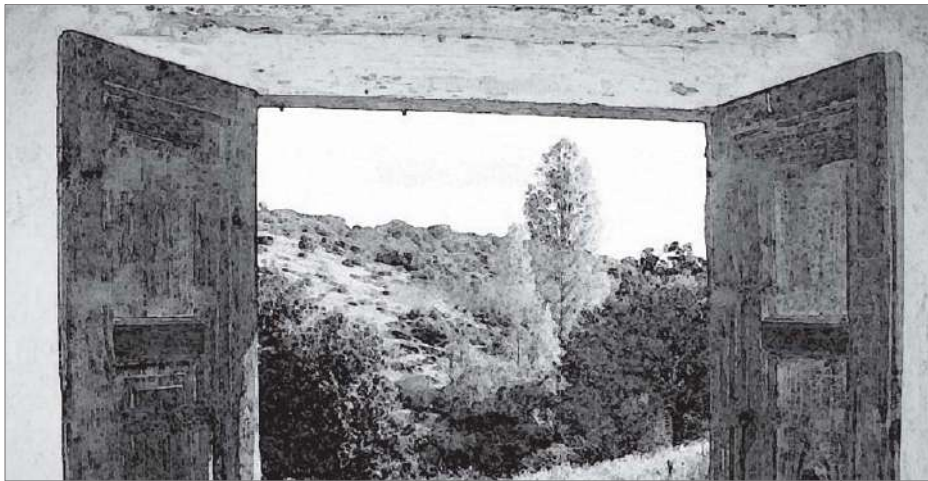
С этими словами он прикоснулся своей светлой рукой до гладкого, кривого нароста на ее спине — и горб упал, как пустая скорлупа.

Что же скрывалось в горбу?

Два великолепных, снежно-белых, шумом развившихся по воздуху ангельских крыла.

Девочка взмахнула ими и полетела с ангелом через сияющий солнечный свет в голубое небо, где, протянув руки, уже давно ждала ее добрая мама.

Богач и бедняк

По небесной дороге шли двое путников — богач и бедняк. На земле они жили по соседству: богач в большом, роскошном доме, а бедняк в худой, маленькой хижине. Богач всю жизнь копил богатство и жил в свое удовольствие, а бедняк провел жизнь в труде и молитве. Смерти, как известно, безразлично — богатый или бедный, старый или молодой, красивый или уродливый, поэтому так случилось, что богач и бедняк умерли в один день.

Небесная дорога становилась все круче, богач часто останавливался и присаживался отдохнуть. Бедняк терпеливо ждал его.

Так подошли они к вратам Царствия Небесного. Богач уверенно постучал в них тяжелым привратным кольцом, ему не открыли. Рассердившись на задержку, он стал трясти врата и колотить по ним кулаком. Тут врата приотворились, апостол Петр пригласил путников войти и сказал богачу:

— Это ты так нетерпеливо ломился сюда? Ты должен понять, что здесь ты не на земле, твои богатства и важность здесь ничего не стоят.

Богач струсил и притих. Апостол Петр привел их в большую круглую залу с великим множеством дверей и сказал:

— Я отлучусь ненадолго, а вы отдохните тут и обдумайте, что каждый из вас хотел бы иметь в Царствии Небесном. Когда я вернусь, не церемоньтесь, просите, что угодно.

Святой апостол ушел и скоро вернулся, а богач и бедняк уже решили, что бы они хотели иметь в вечности.

— Говори сначала ты, — сказал апостол Петр бедняку, однако тот и рта не успел открыть: богач, побоявшись, что бедняк отнимет у него счастье, жадно закричал:

— Я, я первый!

— Ну что ж, говори ты, — усмехнулся апостол.

Богач захотел, чтобы здесь у него был замок из чистого золота, какого нет даже у императора. Чтобы на завтрак

ему всегда подавали шоколад, к обеду жареную телятину, яблочный паштет и молочный рис с жареной колбасой. Это были его любимые кушанья. У богача было столько пожеланий, что апостол Петр записывал за ним — все запомнить было очень трудно.

— Больше ты ничего не хочешь? — спросил он.

— Да, да, — вскричал богач. — Чтобы после завтрака у меня всегда была газета, а в подвале столько денег, что я не мог бы их сосчитать.

— Будь по-твоему, — сказал апостол, подвел богача к одной из дверей, впустил в нее богача и задвинул за ним большой железный засов.

Богач очутился в прекрасном, сиявшем светом и огнями дворце. В нем все было золотым — и стены, и полы, и потолки, кресла и столы, окна и даже стекла в окнах.

Богач надел зеленый шелковый вышитый халат, сел в кресло, и ел, и пил, и все шло так отлично, как и представить нельзя. Каждый день он спускался в подвал и пересчитывал деньги, которым не было ни счёту, ни меры.

Так промчалось пятьдесят и еще

пятьдесят лет — целый век. А что такое целый век для вечности? Ничто. Пылинка.

Но богачу за эти сто лет роскошный замок так надоел, что он проклинал тот день, когда зашел сюда. Изю дня в день телятина, паштет и жареная колбаса, изю дня в день одна и та же газета, изю дня в день пересчитывание денег, на которые здесь все равно ничего нельзя было купить.

Богач открывал окна дворца, смотрел вниз и вверх. Но как светло было в замке, так темно и черно было за окном. Такая страшная тьма, что вытяни руку и не увидишь пальцев.

В нестерпимо ужасной скуке проползла первая тысяча лет. На двери заскрипел засов, и в замок вошел апостол Петр.

— Как самочувствие, ваша милость? — спросил он.

— Ах ты, старый обманщик, — топая ногами и брызжа слюной, завопил богач. — Ты зачем посадил меня в эту тюрьму?

— Разве я? — удивился апостол. — Я только исполнил твое пожелание.

— Ты же знал, что нет мочи терпеть, когда тысячу лет повторяется одно и то же?

— Конечно, знал, — согласился апостол. — Но ведь нужно очень хорошо подумать, что хочешь иметь в вечности, а ты так спешил, что не дал своему разумному товарищу слово вымолвить.

— Вот он, ваш хваленый рай! — горько проворчал богач.

— Ты что же, полагаешь, что ты в раю?

— А где же я? — ахнул богач.

— В аду.

Тогда понял богач и эту невыносимую скуку, и мрачную тьму за окном, упал в кресло и отчаянно зарыдал.

Святой Петр стоял возле него и считал его слезы, и когда насчитал их сто тысяч, сказал ему:

— Ну, хорошо. Пойдем со мной, я тебе что-то покажу.

Они поднялись по лестнице на чердак, долго блуждали там среди всякого хлама, пока пришли в маленькую тесную комнатку. Апостол Петр отворил вверху стены оконце, на лоб упал ему лучик света, и богач увидел, как язычок пламени вспыхнул на лбу апостола.

Петр придвинул к стене табуретку и сказал:

— Теперь смотри.

Богач встал на табуретку, но оконце было высоко, он поднялся на цыпочки и в узенькую щелку увидел истинное Небо. Там на Своем облитом неземным светом троне восседал Господь во всей Своей славе, выше облаков и звезд. Вокруг летали ангелы, стояли святые угодники, и слышалось дивное пение.

— А это кто? — простонал богач. — Кто там сидит на скамеечке ко мне спиной?

— Это твой сосед, бедняк. Когда я спросил о его желаниях, он сказал, что хотел бы иметь всего лишь одну маленькую скамеечку, чтобы сидеть на ней у подножия Господня трона.

Апостол Петр неслышно ушел, а богач стоял, вытянувшись в струнку, смотрел в оконную щелочку и вечность текла незаметно — тысяча лет за тысячей.

Святкуючи Різдво Христове

Наша громада Пантелеймо-нівського храму м. Карлівки вже давно визначила для себе один із головних напрямів суспільної діяльності. Це різноманітні заходи, направлені на формування моральності підростаючого покоління. Зокрема, на свято Різдва Христового вдесьте організували при храмі ранок для дітей. Окрім парафіян, до нас, на запрошення церковної ради, завітали близько ста дітей із соціально незабезпечених сімей.

Після Божественної літургії у святково прибраній залі з ялинкою активісти громади підготували театральну костюмовану ви-

ставу на тему Віфлеємської події та концерт. Потім на торжество завітали Дід Мороз із Снігуронькою. Діти веселилися, були учасниками вікторин та конкурсів, розповідали вірші, водили хороводи. На закінчення усі присутні були запрошені до солодкого столу, а потім отримали ще й подарунки.

Задоволені святковим дійством батьки щиро дякували організаторам за цей радісний день святкування Різдва Христового.

**Громада храму
великомученика і цілителя
Пантелеймона,
м. Карлівка.**

Нести свій крест до кінця

Хочу рассказать о своей однокласснице Марии Николаевне Яновцевой. Мне кажется, этот короткий рассказ может помочь хотя бы задуматься, что рядом с нами, вполне возможно, живут люди, которые в этой скоротекущей жизни несут крест мученичества.

Встретились мы с Марией в 1944 г. Мы вместе учились в первом классе послевоенной полтавской школы №14, размещавшейся в трех уцелевших зданиях. Она приехала в Полтаву с мамой Анной из блокадного Ленинграда и уже, как взрослая, спокой-

но рассказывала о смерти, о счастье, о голоде, который удавалось утолить крысами и мышами, а также о том, что нельзя убивать пауков, мух и комаров, ведь они Божьи творения.

Мария уже тогда была глубоко верующей, но мы этого не понимали. Она не вступала в «октябрята», не носила пионерский галстук, не была в комсомоле... Ее постоянно обижали, к сожалению, и мы тоже, и причиняли ей много скорби.

Тем не менее Мария закончила школу с золотой медалью,

поступила на географический факультет Московского государственного университета, который и закончила с красным дипломом. Несмотря на все уговоры и давление в МГУ, она так и не согласилась вступить в комсомол, а потому и работы для нее в Москве не нашлось.

Вернувшись в Полтаву, вскорости она заболела тяжким душевным недугом.

Жила Мария в частном домике недалеко от Макариевского собора, где долгие годы читала и пела на клиросе. У нее было приятное сопрано. Нотные произведения читала

с листа. За время пребывания в храме она изучила также и богослужебные книги. Даже будучи душевнобольной и сидя на скамеечке на клиросе, тихонько подсказывала чтецу непонятное слово или поправляла ударение.

В отношении людей к себе Мария была скромная и нетребовательная, осознавая свою болезнь. Она долго находилась на лечении в областной психоневрологической больнице Полтавы, оттуда была направлена в Кобеляцкий психоневрологический дом-интернат. Там и скончалась

3 апреля 2000 г. Погребена на кладбище вблизи дома-интерната.

Непростая и наполненная скорбями жизнь Марии Яновцевой может стать для нас примером того, как с верой и упованием на помощь Божию нужно преодолевать все те препятствия, которые перед нами возникают, и нести свой крест до конца.

Лариса Судакова.

P.S. Редакция газеты просит всех неравнодушных молиться о упокоении р. Б. Марии и ее матери р. Б. Анны.

Оголошено Другий всеукраїнський конкурс програм, сценаріїв, проектів православних педагогів

З благословення Предстоятеля Української Православної Церкви Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира, Відділ релігійної освіти та катехізації при Священному Синоді Української Православної Церкви спільно з громадською організацією «Україна Православна» оголошують Другий всеукраїнський конкурс програм, сценаріїв, проектів православних педагогів (далі — конкурс).

Мета конкурсу: стимулювати творчість вітчизняних педагогів у поширенні кращих практик та обміну досвідом між дитячими недільними школами, загальноосвітніми, дошкільними та спеціалізованими навчальними закладами.

Завдання конкурсу:

- зміцнення православного освітнього простору;
- підвищення ролі й значимості недільних шкіл для Православ'я в Україні (через приклади успішної роботи);
- підвищення престижу вихователів недільної школи, загальноосвітніх, дошкільних та спеціалізованих навчальних закладів;
- активізація взаємодії парафій із обміну досвідом та з проведення спільних творчих проектів;
- відбір і популяризація в православному освітньому просторі найбільш ефективних моделей, методик, проектів, сценаріїв і прикладів духовно-морального виховання дітей та молоді;
- формування бази даних та популяризація в електронних та друкованих ЗМІ робіт усіх переможців конкурсу;
- формування Синодальним відділом релігійної освіти і катехізації УПЦ пропозицій з інформаційно-методичної підтримки недільних шкіл різних типів.

Конкурс проводиться з січня по листопад 2012 року.

I етап: з 1 січня по 1 червня — оголошення конкурсу та отримання робіт;

II етап: з 1 червня по 1 жовтня — розгляд

журі отриманих матеріалів, визначення кращих за номінаціями;

III етап: листопад — оголошення й нагородження переможців конкурсу (в рамках V Покровських міжнародних місіонерсько-просвітницьких читань).

Основними критеріями відбору робіт учасників є:

- ідейний християнський зміст;
- оригінальність задуму програми / проекту;
- кількість задіяних у проекті дітей, підлітків та молоді;
- можливість популяризації проектів серед недільних шкіл, загальноосвітніх, дошкільних та спеціалізованих навчальних закладів України.

До конкурсу можна подавати роботи за такими номінаціями:

1. Програми з віронавчальних дисциплін.
2. Програми з виховної роботи серед підростаючого покоління.
3. Проект соціального, місіонерського служіння недільної школи.
4. Сценарії до православних свят.
5. Методичні розробки світських навчальних закладів.

Переможцям конкурсу будуть урочисто вручені дипломи й цінні подарунки.

Матеріали конкурсанти приймаються до 1 червня 2012 року.

Положення про конкурс, вимоги до оформлення матеріалів, документи для участі в конкурсі, основні критерії відбору та більш детальну інформацію можна отримати на сайті Відділу релігійної освіти та катехізації при Священному Синоді УПЦ: www.rokim.org.ua та на сайті громадської організації «Україна Православна»: www.orthodox-fund.org, а також за телефонами: 097-411-16-62; 066-028-57-78 (диякон Іоанн Ружицький, співробітник ГО «Україна Православна», координатор проведення конкурсу).

Роботи надсилати за електронною адресою: orthodox-konkurs@ukr.net або за поштовою адресою: 03150, Київ-150, а/с 38.

До оргкомітету Другого всеукраїнського конкурсу програм, сценаріїв, проектів православних педагогів

Анкета учасника
(заповнювати друкованими літерами)

Сан (для духовенства): _____

Прізвище: _____

Ім'я: _____

По батькові: _____

Дата народження « ____ » _____ 19 ____ р.

Освіта світська (назва НЗ, рік закінчення) _____

Освіта духовна (назва НЗ, рік закінчення) _____

Вчений ступінь, звання: _____

Наявність виданих праць, публікацій: _____

Наявність відзнак, нагород: _____

Храм (парафіяним якого Ви є): _____

Єпархія, область: _____

Стаж роботи в недільній школі або світських навчальних закладах (повна назва місця роботи, посада, для духовенства — місце служіння): _____

Номінація, за якою подана робота (зазначити «+»):

1. Програми з віронавчальних дисциплін.
2. Програми з виховної роботи серед підростаючого покоління.
3. Проект соціального, місіонерського служіння недільної школи.
4. Сценарії до православних свят.
5. Методичні розробки світських навчальних закладів.

Домашня адреса (з індексом): _____

Телефон: дом. (_____) _____

моб. (_____) _____

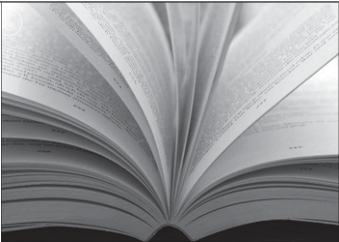
роб. (_____) _____

E-mail: _____

Дата заповнення « ____ » _____ 2012 року.

Підпис

Оголошено конкурс підручників та навчальних посібників з предмету «Біблійна історія та християнська етика»

Місіонерським відділом та Відділом релігійної освіти і катехізації при Священному Синоді Української Православної Церкви оголошується конкурс з підготовки комплекту підручників та навчальних посібників з культурологічного предмету духовно-морального спрямування за навчальною програмою для загальноосвітніх навчальних закладів «Біблійна історія та християнська етика».

Вказана програма рекомендована Міністерством освіти і науки України (лист 1/11-11629 від 21 грудня 2010 року) і спрямована на формування і розвиток особистості українського громадянина на засадах християнських духовних цінностей.

З програмою «Біблійна історія та християнська етика» можна ознайомитися на офіційному сайті Відділів місіонерського та релігійної освіти і катехізації при Священному Синоді Української Православної Церкви (<http://www.rokim.org.ua>).

Запитання та пропозиції можна надсилати на електронну адресу (bihe@i.ua).

У ході роботи з написання підручників та навчальних посібників ключові питання можна узгодити з секретарем Місіонерського відділу при Священному Синоді Української Православної Церкви Іриною Петрівною Ковальчук (адреса для листування: 01015, Україна, м. Київ-15, вул. Лаврська, 15, корпус 70-А, Місіонерський відділ. У Києві тел./факс: +38(044) 280-48-59, e-mail: ipkov2008@i.ua, у Полтаві тел.+38(053)259-59-91, e-mail: pravpoltava@ukr.net).

Кращий комплект підручників та навчальних посібників буде відзначений грошовою премією.

Бажаючих висловити свої пропозиції, зауваження, коментарі щодо викладання у школах культурологічного предмету духовно-морального спрямування та написання посібників для нього запрошуємо взяти участь у публічній дискусії на форумі офіційного сайту Відділів місіонерського та релігійної освіти і катехізації при Священному Синоді Української Православної Церкви (<http://www.rokim.org.ua>).

Підручники та посібники мають бути написані відповідно до навчальної програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Біблійна історія та християнська етика» та загальних вимог Міністерства освіти і науки України і Міністерства охорони здоров'я України стосовно написання підручників та посібників для загальноосвітніх навчальних закладів. З документами, що містять вказані вимоги, можна ознайомитися на офіційному сайті Відділів місіонерського та релігійної освіти і катехізації при Священному Синоді Української Православної Церкви (<http://www.rokim.org.ua>), а також на офіційних сайтах Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України.

Вимоги до підручників обумовлені:

- Положенням про Всеукраїнський конкурс навчальних програм та підручників для загальноосвітніх навчальних закладів;
- Гігієнічними вимогами до друкованої продукції для дітей;
- Порядком надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів та свідоцтв Міністерства освіти і науки України;
- Інструктивно-методичними матеріалами до складання експертних висновків та заповнення оцінних листів предметними експертними комісіями Всеукраїнського конкурсу рукописів підручників для учнів 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів.

У тимчасовому храмі, що на місці будівництва Андріївської церкви, звершуються щоденні богослужіння

З благословення Високопреосвященнішого архієпископа Полтавського і Миргородського Филипа у тимчасовому храмі на місці будівництва Свято-Андріївської церкви в Полтаві (вул. Сінна, 3-а) щоденно звершуються богослужіння добового кола: Літургія – о 8.00, вечірнє богослужіння – о 18.00.
Запрошуємо всіх бажаючих помолитися на місці будівництва нового православного храму.

Всеукраїнський ежемісячний православний журнал «Мгарський колоколь»

Подписной индекс — 95227
Издание Мгарского Спасо-Преображенского монастыря Полтавской епархии Украинской Православной Церкви.

Издаётся по благословию Высокопреосвященнейшего архиепископа Полтавского и Миргородского Филиппа.

Православный журнал, в котором публикуются статьи на русском и украинском языках. Тематика статей разнообразна: основы Православной веры и православной культуры, православный взгляд на историю, литературу, искусство, антисектантские материалы, основы православной педагогики, материалы, посвященные церковным праздникам, а также прославленным Церковью подвижникам

благочестия – святым Православной Церкви; портреты выдающихся людей прошлого и современности, интервью, размышления, поиск правильных решений на проблемные вопросы современности и многое другое.

Публикуемые в журнале материалы не всегда совпадают с точкой зрения редакции.

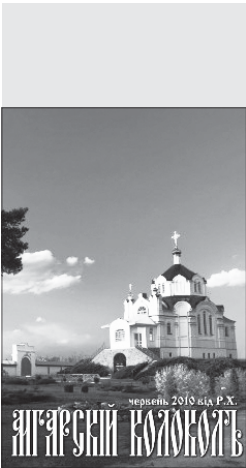
Редакция приглашает к сотрудничеству православных авторов.

Пишите нам по адресу:

mgarsky@yandex.ru

Использование материалов сайта приветствуется!

При этом активная ссылка на наш сайт желательна.

Дивіться нову телепрограму «Вектори духовності»

В ефірі обласної телекомпанії «Лтава» кожного другого й четвертого четверга місяця о 19-40, з повтором у найближчу неділю о 12-00, виходить духовно-просвітницька програма «Вектори духовності».

Автор програми й ведуча — **Людмила Нестуля**.

У створенні програми, з благословення Високопреосвященнішого архієпископа Полтавського і Миргородського Филипа, бере участь співробітник епар-

хіального інформаційного відділу **священник Стефан Водяник**.

Формат програми — бесіда ведучої зі священником і гостем студії. Гості студії — відомі в Полтаві й області вчені, педагоги, психологи, лікарі, громадські діячі.

Учасники програми обговорюють актуальні соціальні й психологічні явища сучасності й розглядають їх крізь призму духовного світосприйняття.

Мгарський монастир приймає паломників

Древня обитель Полтавщини — Спасо-Преображенський Мгарський чоловічий монастир запрошує паломників піднести свої молитви до Господа і Його Пречистої Матері на цьому святому місці, ознайомитися з історією монастиря, дізнатися про життя пов'язаних із ним святих. При обителі діє готель для паломників.

Чекаємо Вас за адресою:
37536 Україна, Полтавська область, Лубенський район, с.Мгар, Спасо-Преображенський монастир.
Тел. **(05361) 5-48-06**.

Електронна адреса: **www.mgarsky-monastery.org**

У Великобудущанський монастир — помолитися й потрудитися Господу

У с. Писарівщина Диканського району відроджується Великобудущанський Свято-Троїцький жіночий монастир. Обитель чекає паломників, які хочуть помолитися й потрудитися во славу Божу й задля відбудови православної святині Полтавщини.

Адреса монастиря:
38522 Україна, Полтавська об-

ласть, Диканський район, с. Писарівщина, вул. Лугова, 6.

Додаткову інформацію можна отримати в епархіальному управлінні за тел. **59-59-91**.

Тел. монастиря: **(05351) 9-45-42**.
До монастиря можна доїхати автобусами «Полтава — с. Писарівщина», що відправляються від автостанції №3 м. Полтави (поряд з ТЦ «Київ») о 5.50, 8.15, 14.05, 17.30.

До Хрестовоздвиженського монастиря

Полтавський Хрестовоздвиженський жіночий монастир приймає паломників і людей, які хочуть потрудитися во славу Божу в стінах древньої обителі.

Настоятелька монастиря — ігуменя Сергія (Алексєєнко).

Престольне свято:
27 вересня.

Адреса монастиря:
вул. Свердлова, 2а, м. Полтава, 36000, Україна.

Телефон:
+38 (0532) 56-14-68.

Всеукраинская ежемісячная газета

индекс: 89566

www.rodkom.org.ua

Подписка на 2012 год на новое отечественное издание для родителей и педагогов принимается в любом почтовом отделении Украины. Стоимость подписки на год — **27 грн 72 коп.**

Важливо

Шановні батьки!

З 1 вересня 2011 року в загальноосвітніх школах Полтавської області запроваджується культурологічний предмет духовно-морального спрямування «Біблійна історія та християнська етика» для 1 – 11 класів на факультативній основі.

Його викладання можливе за умови, якщо батьки школярів висловлять письмове бажання. Для цього необхідно написати відповідну заяву на ім'я директора школи.

Для того, щоб предмет «Біблійна історія та християнська етика» був запроваджений як класний або міжкласний факультатив, його повинні вивчати мінімум вісім учнів.

Шановні батьки! Якщо ви прагнете виховати дітей духовними, високоморальними людьми, скористайтесь можливістю й потурбуйтеся про введення предмету «Біблійна історія та християнська етика».

Православний магазин

Для вас широкий асортимент духовної літератури різних напрямків (Святе Письмо та тлумачення, житія та твори святих і подвижників благочестя, духовні поради, питання православної медицини, література для духовенства тощо). Ікони, утвар.

Чекаємо у Полтаві за адресами: вул. Шевченка, 54, (2-й поверх) з 8.00 до 16.00, крім понеділка.

Торговельний центр «Київ» вул. Зіньківська, 6, (3-й поверх, праве крило) з 9.00 до 21.00 без перерви та вихідних.

Желающие больше узнать о жизни Полтавской епархии, ее истории, святых и святынях могут посетить официальный сайт епархии

Для волонтерів

Полтавська обласна психіатрична лікарня імені О.Ф.Мальцева запрошує волонтерів для надання допомоги пацієнтам із невиліковними хворобами й душевними стражданнями. Навчання основам такої допомоги буде проведено працівниками лікарні. Звертатись за телефонами 53-41-55 та 7-29-34. Головний позаштатний спеціаліст ГУОЗ з паліативної та хоспісної допомоги.

Відомості Полтавської єпархії

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

Светлое Христово Воскресение

Триває передплата православної єпархіальної газети «Відомості Полтавської єпархії». Газета видається з благословення Високопреосвященнішого архієпископа Полтавського і Миргородського Філіпа. Висвітлює життя єпархії, Української Православної Церкви, публікує матеріали з історії Православ'я на Полтавщині, повчання, бесіди духовного змісту, оповідання для дітей.

Передплатний індекс 01125

Читайте щоп'ятниці додаток до «Відомостей Полтавської єпархії»

Православний вісник

Виходить у газеті «Полтавський вісник»

Полтавське єпархіальне управління

Купує

якісний натуральний віск

Довідки за телефоном 59- 57-64

До відома настоятелів та парафіяльних рад

Єпархіальний склад

приймає недогарки свічок або перетоп із недогарків в обмін на свічки будь-якого розміру

Довідки за телефоном 59-57-64

ВІДОМОСТІ ПОЛТАВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ

Щомісячний часопис.
Засновник: Управління Полтавської єпархії Української Православної Церкви.
Свідоцтво про державну реєстрацію: 11359-232ПР від 20.06.2006р.
Передплатний індекс: 01125.
Адреса редакції: вул. Героїв Сталінграда, 1-6, м. Полтава, 36040, Україна.
Телефон/факс: +380 (532) 55-22-28.
Електронна пошта: pravpoltava@ukr.net

Головний редактор: архієпископ Полтавський і Миргородський Філіп.
Заступник головного редактора: Людмила Самойлова.
Прес-секретар, керівник прес-служби Полтавської єпархії: ігумен Тихон (Васильєв).
Фото: ігумен Тихон (Васильєв), ієромонах Афанасій (Бідний), Сергій Захаров.

Листування з читачами ведеться тільки на сторінках газети.
Автори несуть відповідальність за точність наведених даних.
Тираж номера: 8000 прим. Замовлення № Газету надруковано: ТОВ «Видавничий дім «Кераміст» 69057, м. Запоріжжя, вул. Сєдова, 16. Тел.: (061) 228-10-30.